

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
PRÁVNICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Přestupky podle zákona o pozemních komunikacích

Vypracovala: Alena Šmejkalová

Plzeň, 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
PRÁVNICKÁ FAKULTA
Katedra správního práva

Alena Šmejkalová

Fakulta právnická, Právo a právní věda, Právo

Přestupky podle zákona o pozemních komunikacích

Diplomová práce

Vedoucí práce: JUDr. Jana Balounová, Ph. D.

Plzeň, 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Alena ŠMEJKALOVÁ**
Osobní číslo: **R16M0281P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Přestupky podle zákona o pozemních komunikacích**
Zadávací katedra: **Katedra správního práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Vymezení přestupku
3. Vybrané přestupky podle zákona o pozemních komunikacích
4. Řízení o přestupcích podle zákona o pozemních komunikacích
5. Sankce za přestupky podle zákona o pozemních komunikacích
6. Závěr

Rozsah diplomové práce: **50**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- ČERNÍNOVÁ, M., ČERNÍN, K., TICHÝ, M.: *Zákon o pozemních komunikacích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 508. ISBN: 978-80-7478-652-5.
- HENDRYCH, D. a kol.: *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 599. ISBN 978-80-7400-624-1.
- HRDLIČKA, P., KNĚŽÍNEK, J., MLASNA, P.: *Přehled judikatury ve věcech silničního provozu, silniční dopravy, a pozemních komunikací*. Praha: Wolters Kluwer, 2009, s. 645. ISBN: 978-80-7357-477-2.
- KOČÍ, R.: *Účelové pozemní komunikace a jejich právní ochrana*. vyd.1. Praha: Leges, 2011, s. 135. ISBN: 978-80-87212-83-7.
- KOPECKÝ, M.: *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 536. ISBN: 978-80-7400-727-9.
- VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., POTĚŠIL, L., VETEŠNÍKOVÁ, E., ADAMEOVÁ, Z., BOHUSLAV, L.: *Dopravní právo*. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 813. ISBN: 978-80-7400-409-4.
- Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jana Balounová**
Katedra správního práva

Datum zadání diplomové práce: **19. června 2020**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2021**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 10. září 2020

Tímto prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a zároveň, že veškeré použité prameny byly řádně uvedeny a citovány.

Alena Šmejkalová

V Plzni dne 22. 3. 2021

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucí mé diplomové práce JUDr. Janě Balounové, Ph.D. za cenné rady, připomínky, ochotu a věnovaný čas.

Obsah

Úvod	1
1. Vymezení přestupku	3
1.1. Formální znaky přestupku	4
1.1.1. Protiprávnost.....	4
1.1.2. Trestnost.....	5
1.1.3. Přestupková způsobilost.....	5
1.1.4. Výslovné označení činu za přestupek v zákoně.....	6
1.1.5. Objekt přestupku.....	6
1.1.6. Objektivní stránka přestupku	7
1.1.7. Subjektivní stránka přestupku.....	7
1.1.8. Subjekt přestupku	8
1.2. Materiální znak přestupku	9
2. Vybrané přestupky podle zákona o pozemních komunikacích.....	11
2.1. Přestupky spojené s obecným užíváním pozemních komunikací a jeho ochranou 11	
2.1.1. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. a) a §42b odst. 1 písm. a) PozKom.....	11
2.1.2. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. g) a §42b odst. 1 písm. g) PozKom.....	14
2.1.3. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. k) a §42b odst. 1 písm. k) PozKom.....	17
2.1.4. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. l) a §42b odst. 1 písm. l) PozKom.....	20
2.1.5. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. m) a §42b odst. 1 písm. m) PozKom.....	22
2.2. Přestupky spojené s reklamním zařízením.....	27
2.2.1. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. b) a §42b odst. 1 písm. b) PozKom.....	28
2.2.2. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. e) a §42b odst. 1 písm. e) PozKom	32
2.2.3. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. c) a §42b odst. 1 písm. c) PozKom	36
3. Řízení o přestupcích podle zákona o pozemních komunikacích	39
3.1. Orgány příslušné k projednání přestupků podle zákona o pozemních komunikacích	39
3.2. Kauce podle zákona o pozemních komunikacích	41
3.3. Zabránění v jízdě	44
3.4. Příkazní řízení	45
3.5. Příkazní řízení na místě.....	49
4. Sankce za přestupky podle zákona o pozemních komunikacích	51
Závěr	57
Cizojazyčné resumé	60
Seznam zdrojů.....	61
Literatura.....	61
Právní předpisy	62

Vyhlášky	63
Články.....	63
Judikatura.....	63
Ostatní zdroje.....	65
Přílohy.....	67
Příloha č. 1	67
Příloha č. 2	72
Příloha č. 3	73
Příloha č. 4.....	75

Seznam Zkratek

Občz	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
PozKom	zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
Přesz	zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
RegRek	zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů
Stavz	zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
SŘ	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
SŘS	zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní
PoProV	zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.

Úvod

Tématem mé diplomové práce jsou přestupky podle zákona o pozemních komunikacích, které jsou jistě důležitou, ale někdy i opomíjenou součástí přestupkového práva. Toto téma jsem si vybrala proto, že téměř každý z nás se ve svém životě může s některým z přestupků na pozemních komunikacích setkat, či ho dokonce způsobit. Cílem diplomové práce je provést hmotněprávní rozbor vybraných přestupků a s nimi souvisejících institutů a jejich promítnutí do procesního práva.

Celou práci rozdělím do čtyř kapitol. V první kapitole se budu věnovat vymezení pojmu přestupku a jeho znaků, jakožto hlavnímu termínu, který bude důležitým pojmem celé diplomové práce.

Ve druhé, stěžejní a hlavní kapitole, se budu snažit provést rozbor přestupků dle zákona o pozemních komunikacích. Zákon o pozemních komunikacích obsahuje mnoho skutkových podstat přestupků, proto je důležité pro účely mé diplomové práce vybrat jen některé přestupky, kterým budu věnovat prostor. Budu analyzovat přestupky, které souvisí s obecným užíváním pozemních komunikací a přestupky dle zákona o pozemních komunikacích, které jsou spojené s reklamními zařízeními.

Ve třetí kapitole se zaměřím na řízení o přestupcích dle zákona o pozemních komunikacích, které provádí správní orgány. Tato část práce bude náhledem do procesněprávní stránky přestupků na úseku pozemních komunikací. Budu se v ní snažit upozornit na odchylky a specifika přestupkového řízení v souvislosti s přestupky dle zákona o pozemních komunikacích. Zmíním se také o zkrácených řízeních o přestupcích, konkrétně o příkazním řízení a příkazu na místě, které jsou jednou z možností, jak dané přestupky řešit.

Ve čtvrté kapitole budu charakterizovat správní tresty za přestupky dle zákona o pozemních komunikacích, a to s ohledem na tento zákon.

Při zpracování mé diplomové práce bych ráda používala odborné publikace, články, právní předpisy, judikaturu a další zdroje. Práci bych chtěla ozvláštnit informacemi a připomínkami z praxe správních orgánů. Z tohoto důvodu oslovím Městský úřad v Blovicích, Oddělení a odbor vnitřních věcí a Městský úřad ve Strakonici, Odbor vnitřních věcí a Silniční správní úřad ve Strakonici s žádostmi o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Na Oddělení a odboru vnitřních věcí

na Městském úřadu v Blovicích se budu snažit zjistit informace týkající se přestupkového řízení a správních trestů za přestupky dle zákona o pozemních komunikacích. Vzhledem k tomu, že správní obvod Městského úřadu Strakonice je větší než správní obvod Městského úřadu v Blovicích, rozhodla jsem se oslovit též Silniční správní úřad ve Strakonících a Městský úřad ve Strakonících, Odbor vnitřních věcí s žádostí o poskytnutí informací týkajících se přestupků, které budu analyzovat. V diplomové práci chci také čerpat z Přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky, který bych ráda využila pro vytvoření představy o tom, kolik přestupků dle zákona o pozemních komunikacích je na území České republiky za jeden rok reálně spácháno, jakým způsobem jsou řešeny a jaké správní tresty, popřípadě jaké výše pokut, jsou za ně ukládány.

1. Vymezení přestupku

Přestupky jsou jedním ze základních stavebních kamenů správního práva trestního, které je subsystémem správního práva. V současné době existuje v českém právním řádu na 5000 přestupků, které jsou upraveny přibližně 250 zákony.¹

Legální definici přestupku podává ustanovení §5 zákona č. 250/2016 Sb., zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich²: „*Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*“³ Přestupek je definovaný materiálním znakem v kombinaci s formálními znaky a také kombinací pozitivního a negativního vymezení přestupku.⁴

Pozitivní vymezení přestupku nabízí část jeho zákonné definice tj.: „*společenský škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem.*“ V tomto vymezení je pojem přestupku definován společně formálními znaky spolu se znakem materiálním. Pozitivní vymezení přestupku konkrétně představuje obecné pojmové znaky přestupku.⁵

Negativní vymezení přestupku nabízí poslední část legální definice přestupku: „*nejde-li o trestný čin*“. Toto vymezení deklaruje, že jednání mající znaky přestupku je přestupkem tehdy, pokud není trestným činem. Podle Přesz není možné, aby totéž jednání bylo přestupkem a zároveň trestným činem. Pokud by došlo k tomu, že protiprávním jednáním jsou naplněny znaky přestupku i trestného činu, bude se jednat o trestný čin. Odpovědnost za přestupek má v tomto případě subsidiární povahu.⁶

Přestupek představuje nejen protiprávní jednání fyzické osoby, ale i osoby právnické a podnikající fyzické osoby.⁷

¹ Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online]. 2. vydání. Praha. C. H. Beck, 2020, s. 49. [cit. 2020-10-20]. Dostupné z § 5: Přestupek. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích-Beck-online (beck-online.cz).

² Přesz – zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

³ Dle ust. §5 Přesz.

⁴ Prášková, H. Základy odpovědnosti za správní delikty. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 148.

⁵ Frumarová, K. a kolektiv: Správní trestání, Praha: Leges, 2017, s. 25.

⁶ Kopecký, M. Správní právo. Obecná část. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 254.

⁷ Prášková, H. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017, s. 96.

1.1. Formální znaky přestupku

Formální znaky přestupku lze rozdělit do dvou skupin, a to na obecné zákonné znaky a typové znaky. Obecné zákonné znaky jsou společné pro všechny přestupky, na rozdíl od znaků typových, které představují znaky každé jednotlivé skutkové podstaty přestupku. Přestupkem je poté jednání, které spolu s materiálním znakem přestupku splňuje obecné a typové znaky přestupku zároveň.⁸ Mezi obecné zákonné znaky se řadí protiprávnost, trestnost přestupku, přestupková způsobilost, výslovné označení činu za přestupek v zákoně. Typové znaky přestupku představuje objekt přestupku, objektivní stránku přestupku, subjekt přestupku a subjektivní stránku přestupku.⁹ Tyto typové znaky dohromady tvoří skutkovou podstatu přestupku.

1.1.1. Protiprávnost

Protiprávnost je obligatorním a formálním obecným zákonným znakem přestupku. Protiprávní je takové jednání, které je v rozporu s právem či je právem zakázané. Zároveň se protiprávností rozumí situace, kdy je jednáním porušena právní povinnost, která je stanovena zákonem nebo na základě zákona.¹⁰ Tento znak může být uveden přímo ve skutkové podstatě přestupku, ale není to podmínkou.

Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí judikoval, že: „*Přestupkem může být pouze protiprávní čin. Chybí-li znak protiprávnosti, nelze odpovědnost za přestupek vyvozovat, protože se pak jedná o dovolené jednání, které, ačkoliv se svými znaky podobá přestupku, nenaplnuje skutkovou podstatu přestupku a není ani nebezpečné pro společnost. Přestupkem proto nemůže být jednání, které formálně přestupku odpovídá, ale není dána jeho protiprávnost.*“¹¹

Přes stanovuje okolnosti, za kterých jednání, které by bylo přestupkem, přestupkem není, a sice okolnosti vylučující protiprávnost. Přestupkem proto není například jednání, při kterém určitý subjekt odvrací přiměřeným způsobem přímo

⁸ Prášková, H. Základy odpovědnosti za správní delikty. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 148.

⁹ Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář [online]. 2. vydání. Praha. C. H. Beck, 2020, s. 47. [cit. 2020-10-20]. Dostupné z § 5: Přestupek. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích-Beck-online (beck-online.cz).

¹⁰ Prášková, H. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017, s. 96.

¹¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 06. 2011, č. j. 5 As 10/2011-111.

hrozící útok na zájem, který je chráněný zákonem,¹² tj. nutná obrana. Dále lze mezi okolnosti vylučující protiprávnost zařadit například krajní nouzi.

1.1.2. Trestnost

Trestnost je formálním obecným zákonným druhem znaku přestupku, který spojuje spáchání přestupku s následnou možností udělení správního trestu. Pojem trestnosti je svázaný s odpovědností za přestupek.¹³ Výčet správních trestů, které mohou být za přestupek uděleny, stanovuje Přesz taxativním způsobem.¹⁴

1.1.3. Přestupková způsobilost

Přestupková způsobilost znamená, že fyzická osoba či právnická osoba je způsobilá ke spáchání přestupku, tzn. je schopná být subjektem povinností, které vzniknou jako následek porušení povinnosti a zároveň je způsobilá tyto povinnosti právně relevantně porušit.

U fyzické osoby je tímto znakem věk pachatele přestupku i jeho přičetnost v době páchaní přestupku.¹⁵ Dle §18 Přesz: „není za přestupek odpovědný ten, kdo v době jeho spáchání nedovršíl 15 let věku.“¹⁶ Zároveň dle ustanovení §18 Přesz: „Za přestupek není odpovědný ten, kdo pro duševní poruchu v době jeho spáchání nemohl rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo své jednání ovládat; odpovědnosti se však nezabývá ten, kdo se do stavu nepřičetnosti přivedl, byť i z nedbalosti.“¹⁷

U podnikající fyzické osoby je přestupková způsobilost stanovena stejným způsobem jako pro osobou fyzickou a zároveň musí podnikající fyzická osoba splnit podmínky, které jí stanoví jednotlivé zákony. Přestupková způsobilost právnické osoby je odvislá od zapsání takové osoby do veřejného rejstříku.¹⁸

¹² Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 2.

¹³ Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online]. 2. vydání. Praha. C. H. Beck, 2020, s. 48. [cit. 2020-10-20]. Dostupné z § 5: Přestupek. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích-Beck-online (beck-online.cz).

¹⁴ Kučerová, H., Horzinková, E.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017, s. 65.

¹⁵ Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online]. 2. vydání. Praha. C. H. Beck, 2020, na více stranách, s. 49. [cit. 2020-10-21]. Dostupné z § 5: Přestupek. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích-Beck-online (beck-online.cz).

¹⁶ Dle ust. §18 Přesz.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online]. 2. vydání. Praha. C. H. Beck, 2020, s. 49. [cit. 2020-10-21].

1.1.4. Výslovné označení činu za přestupek v zákoně

Aby bylo protiprávní jednání přestupkem, musí být v zákoně výslovně za přestupek označeno. Pokud toto jednání zákonem za přestupek označeno není, jedná se o pořádkový delikt či o delikt disciplinární.¹⁹ Podmínka výslovného označení činu za přestupek zákonem vychází z požadavku právní jistoty adresátů a správních orgánů, aby bylo zcela jasné, které jednání přestupkem je a které nikoliv.²⁰ Zákonem je pro tyto účely představován například Přesz nebo i jiné zákony, ve kterých jsou uvedeny typové znaky přestupků. Mezi ně se řadí například zákon o některých přestupcích, zákon o pozemních komunikacích, zákon o provozu na pozemních komunikacích a mnoho dalších.²¹

Z výše uvedeného vyplývá, že přestupek je definovaný zákonem a nemůže se tak stát jiným právním předpisem nižší právní síly, například obecně závaznou vyhláškou.²² Toto dokládá a doplňuje několik nálezů Ústavního soudu. V jednom z nich Ústavní soud judikoval, že: „*Je nepřijatelné, aby obecně závazná vyhláška obce nově nebo podrobněji formulovala skutkové podstaty trestných činů nebo přestupků, které jsou definovány v trestním zákoně nebo v zákoně o přestupcích a jiných zákonech.*“²³

1.1.5. Objekt přestupku

Objekt přestupku představuje právem chráněný zájem (společenské vztahy, zájmy, hodnoty), proti kterému směřuje pachatelovo jednání.²⁴ Objekt přestupku se dělí podle míry obecnosti do 3 kategorií: na obecný objekt, druhový objekt a individuální objekt.

Obecným objektem přestupku je soubor hodnot, vztahů a zájmů, které ochraňuje přestupkové právo.²⁵ Typicky se jedná o řádný výkon veřejné správy.

Druhovým objektem jsou právem chráněné zájmy, které jsou společné pro jednu skupinu přestupků.²⁶

Dostupné z § 5: Přestupek. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích-Beck-online (beck-online.cz).

¹⁹ Kučerová, H., Horzinková, E.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017, s. 66.

²⁰ Prášková, H. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017, s. 100.

²¹ Kopecký, M. Správní právo. Obecná část. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 254.

²² Mates, P. a kol. Základy správního práva trestního. 4. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 44.

²³ Nález Ústavního soudu ze dne 23. 8. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 47/93.

²⁴ Mates, P. a kol. Základy správního práva trestního. 4. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 52.

²⁵ Kopecký, M. Správní právo. Obecná část. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 264.

²⁶ Vetešník, P., Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 3.

Posledním druhem objektu je objekt individuální, který charakterizuje konkrétní právem chráněný zájem, jenž je vyjádřen v jednotlivých skutkových podstatách přestupků.²⁷ Bezchybně určený individuální objekt přestupku napomáhá náležité právní kvalifikaci přestupku.

1.1.6. Objektivní stránka přestupku

Objektivní stránku přestupku charakterizuje jednání, následek a příčinný vztah mezi jednáním a následkem. Jednání představuje projev lidské vůle ve vnějším světě, které se může zakládat na konání anebo na opomenutí konat.²⁸

Následek je charakterizován jako porušení nebo ohrožení objektu přestupku. V praxi lze rozlišit přestupky ohrožovací a poruchový. Pro dokonání ohrožovacího přestupku postačí obecné ohrožení právem chráněného zájmu. Naproti tomu ke spáchání poruchového přestupku je zapotřebí porušit právem chráněný zájem.²⁹ Příčinný vztah mezi jednáním a následkem bývá označován jako kauzální nexus. Nejvyšší správní soud poskytl definici příčinného stavu takto: „*Příčinná souvislost – kauzální nexus (nexus causalis) – je vztah mezi protiprávním jednáním jako příčinou a škodlivým následkem, který je právě tímto jednáním vyvolán. Ve shodě s doktrínou je přitom jednání příčinou následku pouze tehdy, jestliže by následek bez tohoto jednání nenastal buď vůbec anebo by bez něho nenastal takovým způsobem, jakým konkrétně nastal.*“³⁰

1.1.7. Subjektivní stránka přestupku

Obligatorním znakem subjektivní stránky přestupku je zavinění.³¹ Tento znak přestupku se vztahuje pouze na fyzické osoby. U podnikající fyzické osoby a právnické osoby se tento znak přestupku nenachází. Odpovědnost právnické osoby a podnikající fyzické osoby za přestupek se zakládá na odpovědnosti objektivní s eventuální možností liberace.³²

²⁷ Frumarová, K. a kolektiv: Správní trestání, Praha: Leges, 2017, s. 27.

²⁸ Kučerová, H., Horzinková, E.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017, s. 67.

²⁹ Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online]. 2. vydání. Praha. C. H. Beck, 2020, s. 50. [cit. 2020-10-21]. Dostupné z § 5: Přestupek. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích-Beck-online (beck-online.cz).

³⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3.2009, č. j. 9 As 50/2008-64.

³¹ Kopecký, M., Správní právo. Obecná část. 1. vydání. C. H. Beck, 2019, s. 267.

³² Kučerová, H., Horzinková, E.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017, s. 68.

Přes rozdělení zavinění na úmyslné a nedbalostní. Úmyslné zavinění se dále dělí na přímé a nepřímé zavinění. Nedbalostní zavinění se člení na zavinění vědomé a nevědomé.³³

1.1.8. Subjekt přestupku

Za pachatele přestupku se považuje osoba, která svým jednáním naplnila veškeré znaky přestupku.³⁴ Pokud je subjektem přestupku fyzická osoba, musí, jak zmiňuje podkapitola o přestupkové způsobilosti, dovršit věku 15 let a v momentu spáchání přestupku být příčetná. Pachatel musí být v době páčání činu deliktně způsobilý a zároveň by měl být subjektem povinností, které mu po spáchání přestupku vzniknou.

Pachatelem přestupku může být i právnická osoba, pokud má právní osobnost a naplní všechny znaky přestupku kromě subjektivní stránky. Zavinění se v tomto případě nezkoumá. K odpovědnosti za přestupek právnické osoby postačuje, že došlo k porušení nebo nesplnění zákonem stanovené povinnosti či povinnosti uložené na základě zákona fyzickou osobou, kterou ke své činnosti právnická osoba zmocnila.³⁵

Pachatelem přestupku může být také sama fyzická osoba podnikající, a to tehdy, pokud dojde k naplnění všech znaků přestupku při jejím podnikání či v přímé souvislosti s ním. Subjektem přestupku je podnikající fyzická osoba i v případě, kdy k porušení povinnosti došlo protiprávním jednáním fyzické osoby, jejíž jednání je přičitatelné právě fyzické osobě podnikající. Odpovědnost za přestupek právnické osoby a fyzické osoby podnikající není podmíněna zjištěním konkrétní fyzické osoby, jejíž jednání je přičitatelné zmíněným osobám.³⁶

Subjekt přestupku lze rozdělit na zvláštní subjekt a konkrétní subjekt. Za zvláštní subjekt je označován ten pachatel přestupku, který vykazuje zvláštní postavení, a tím pak charakterizuje skutkovou podstatu jako jeden z jejích typových znaků. Oproti tomu konkrétní subjekt je nadán zvláštní vlastností.³⁷

³³ Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online]. 2. vydání. Praha. C. H. Beck, 2020, s. 51. [cit. 2020-10-21]. Dostupné z § 5: Přestupek. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích-Beck-online (beck-online.cz).

³⁴ Mates, P. a kol. Základy správního práva trestního. 4. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 56.

³⁵ Kučerová, H., Horzinková, E.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017, s. 68.

³⁶ Frumarová, K. a kolektiv: Správní trestání, Praha: Leges, 2017, s. 29.

³⁷ Kopecký, M., Správní právo. Obecná část. 1. vydání. C. H. Beck, 2019, s. 267.

Zvláštním subjektem může být dle PozKom například právnická osoba anebo podnikající fyzická osoba, která se dopustí přestupku jako provozovatel vozidla v systému elektronického mýtného.³⁸ Pojem provozovatel vozidla není v PozKom definován. Provozovatelem vozidla je ten, kdo je zapsán jako vlastník vozidla v registru silničních vozidel v souladu se zákonem o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. Z tohoto vyplývá, že provozovatelem vozidla není automaticky ten, kdo vozidlo provozuje, ale ten, kdo je zapsán ve zmíněném registru.³⁹ Provozovatelem silničního vozidla může být také i ten, kdo je zapsán v registru silničních vozidel jako provozovatel, i přes to, že není vlastníkem vozidla.⁴⁰ Konkrétní subjekt dle PozKom představuje například fyzická osoba, která se dopustí přestupku jako vlastník sítě nebo vedení.⁴¹

1.2. Materiální znak přestupku

Materiální znak přestupku představuje společenská škodlivost činu. V legální definici přestupku je materiální škodlivost přímo výslovně uvedena, z čehož vyplývá její postavení jako jednoho ze znaků přestupku.

Společenskou škodlivost představuje porušení zájmu společnosti.⁴² Správní orgán je povinen zkoumat kromě formálních znaků přestupku také, zda jednání naplňuje ukazatele společenské škodlivosti, tedy materiálního znaku přestupku,⁴³ a to především tam, kde společenská škodlivost dosahuje hraničního stupně. Zákon jinak předpokládá, že pokud jsou stanoveny formální znaky určité skutkové podstaty přestupku, bude stupeň společenské škodlivosti zpravidla vyšší než nepatrný.⁴⁴ Posouzení, zda je u protiprávního jednání společenská škodlivost dána a v jakém rozsahu, závisí na zhodnocení všech okolností případu.⁴⁵

Materiální znak přestupku má především dva významy, a to odlišení trestného činu od přestupku a možnost netrestání bagatelních přestupků. Pokud se formální znaky přestupku a trestného činu překrývají, umožňuje společenská škodlivost odlišení těchto dvou deliktů, jelikož trestní odpovědnost pachatele se

³⁸ Dle ust. §42b odst. 2 PozKom.

³⁹ Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 10. 2013, č. j. 59 A 6/2013-46.

⁴⁰ Dle ust. §2 odst. 15 PoProV.

⁴¹ Dle ust. §42a odst. 5 PozKom.

⁴² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 As 4/2013-26.

⁴³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2009, č. j. 7 Afs 27/2008-46.

⁴⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2012, č. j. 9 As 34/2012-28.

⁴⁵ Mates, P. a kol. Základy správního práva trestního. 4. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 44.

uplatňuje v případech společensky škodlivých, ve kterých není dostatečné vyvození odpovědnosti podle jiného právního předpisu.⁴⁶

Zároveň společenská škodlivost dovoluje nestíhat bagatelní přestupky. To jsou takové přestupky, které naplňují formální znaky přestupku, ale nenaplní konkrétně určitý stupeň společenské škodlivosti.⁴⁷ V případě bagatelního přestupku je závažnost přestupku minimální, anebo jsou následky takového přestupku zanedbatelné.

⁴⁶ Kučerová, H., Horzinková, E.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017, s. 70.

⁴⁷ Mates, P. a kol. Základy správního práva trestního. 4. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 45.

2. Vybrané přestupky podle zákona o pozemních komunikacích

Zákon o pozemních komunikacích obsahuje detailní výčet skutkových podstat přestupků, které jsou páchany na úseku pozemních komunikací.⁴⁸

Skutkové podstaty těchto přestupků jsou upraveny v části deváté zákona o pozemních komunikacích, a to konkrétně v ustanoveních §42a a §42b PozKom. V PozKom jsou popsány skutkové podstaty přestupků, kterých se může dopustit fyzická osoba, právnická osoba či fyzická podnikající osoba. Vzhledem k faktu, že PozKom obsahuje několik desítek skutkových podstat přestupků, budu v této diplomové práci věnovat prostor jen některým z nich.

2.1. Přestupky spojené s obecným užíváním pozemních komunikací a jeho ochranou

Obecné užívání je jedním z druhů veřejného užívání. Veřejné užívání představuje užívání všeobecně přístupných materiálních statků, jenž odpovídá jejich účelovému určení, a to předem neomezeným okruhem uživatelů.⁴⁹ Obecné užívání ve vztahu k pozemním komunikacím je vymezeno přímo v PozKom. V první části této kapitoly analyzuji několik skutkových podstat přestupků, které právě stakovým obecným užíváním a jeho ochranou souvisejí.

2.1.1. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. a) a §42b odst. 1 písm. a) PozKom

Dle ustanovení §42a odst. 1 písm. a) PozKom se může dopustit fyzická osoba přestupku tím, že: *v rozporu s § 19 odst. 1 omezí obecné užívání dálnice, silnice, místní komunikace nebo veřejně přístupné účelové komunikace nebo bez povolení podle § 24 nebo v rozporu s tímto povolením neoprávněně zřídí objížďku nebo neoznačí uzavírku nebo objížďku.*“ Oproti tomu se dle ustanovení §42b odst. 1 písm. a) PozKom přestupku může dopustit i právnická či podnikající fyzická osoba.

Při bližším zkoumání skutkové podstaty těchto dvou přestupků lze zjistit, že naplnit skutkovou podstatu lze třemi způsoby protiprávního jednání, a to tehdy, když pachatel přestupku omezí v rozporu s ustanovením §19 odst. 1 PozKom obecné užívání dálnice, silnice, místní komunikace nebo veřejně přístupné účelové komunikace.⁵⁰

⁴⁸ Kočí, R. Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, s. 266.

⁴⁹ Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 219.

⁵⁰ Dle ust. §42a odst. 1 písm. a) PozKom.

Druhým protiprávním jednáním, kterým lze naplnit dané skutkové podstaty, je jednání, při kterém pachatel, aniž by měl povolení podle ustanovení §24 PozKom anebo v rozporu s tímto povolením neoprávněně zřídí objížd'ku.⁵¹

Třetí formou protiprávního jednání, jež je způsobilé naplnit skutkové podstaty daných přestupků, je situace, kdy pachatel přestupku neoznačí objížd'ku nebo uzavírku.

Jak bylo zmíněno výše, přestupkem může být jednání, při kterém se pachatel přestupku dopustí omezení obecného užívání dané pozemní komunikace v rozporu s §19 odst. 1 PozKom.⁵² Ustanovení §19 odst. 1 PozKom upravuje obecné užívání tak, že v mezích zvláštních předpisů, které upravují provoz na pozemních komunikacích a zároveň za podmínek, které stanovuje PozKom, může užívat pozemní komunikace každý, a to bezplatně způsobem obvyklým a k účelům, ke kterým jsou určeny, pokud ovšem nestanoví PozKom nebo zvláštní předpis jinak. V závěru ustanovení je doplněno, že se uživatel musí přizpůsobit stavebnímu stavu pozemní komunikace a i zároveň jejímu dopravně technickému stavu.

Obvyklý účel, ke kterému jsou pozemní komunikace užívány, vymezuje ustanovení §2 PozKom, a to tak, že pozemní komunikace je cestou, jenž je určena k užívání vozidly a také chodci, včetně pevných zařízení, které jsou nutné pro zajištění tohoto užívání a jeho bezpečnosti. Dle mého názoru je obvyklým účelem užívání pozemní komunikace chůze osoby či jízda vozidla. Pokud tedy není pozemní komunikace užívána za tímto účelem, může se jednat o porušení obecného užívání.

Stavební stav pozemních komunikací představuje jejich kvalita, vlny, a to jak příčné či podélné, únosnost vozovky, mostů anebo krajnic či vybavení pozemních komunikací součástmi a příslušenstvím. Dopravně technický stav pozemních komunikací reprezentuje například začlenění pozemních komunikací do terénu, tedy rozhled či nadmořská výška.⁵³

Již zmíněným jednáním, kterým může být naplněna skutková podstata přestupků dle ustanovení §42a odst. 1 písm. a) PozKom a §42b odst. 1 písm. a) PozKom je omezení obecného užívání tím, že pachatel bez povolení

⁵¹ Dle ust. §42a odst. 1 písm. a) PozKom.

⁵² Dle ust. §42a odst. 1 písm. a) PozKom.

⁵³ Kočí, R., Kučerová, H. Silniční právo. 1. Vydání. Praha: Leges, 2009. s. 121.

dle ustanovení §24 PozKom nebo v rozporu s tímto povolením zřídí objížděku, neoznačí uzavírku či neoznačí objížděku.

Žádost o povolení objížděky nebo uzavírky projednává silniční správní úřad dle ustanovení §24 odst. 2 PozKom.

Pokud tedy osoba sama ze své vůle bez povolení dle ustanovení §24 PozKom zřídí neoprávněnou objížděku, dopouští se omezení obecného užívání pozemní komunikace, a tudíž přestupku.

Dalším důležitým aspektem při zřizování objížděky je zřízení objížděné trasy. Může nastat situace, kdy bude zřízena neoprávněná objížděná trasa, čímž může opět dojít ke spáchání přestupku. A to například v situaci, kdy silniční správní úřad rozhodne o stanovení objížděné trasy, ovšem žadatel zřídí objížděnou trasu po jiné pozemní komunikaci v rozporu s vydaným rozhodnutím. Objížděná trasa je také neoprávněně zřízena v situaci, kdy silniční správní úřad žádosti dle ustanovení §24 PozKom nevyhověl a povolení nevydal.⁵⁴

V případě, že je uzavírka a objížděka povolena, je nutné při jejich realizaci vytyčit místní úpravy provozu na pozemní komunikaci.⁵⁵ Tato místní úprava provozu na pozemních komunikacích stanovuje účastníkům provozu odlišnou povinnost, než by měli tito účastníci provozu na pozemních komunikacích dle zákonné úpravy, a to pro konkrétní místo a konkrétní pozemní komunikaci.⁵⁶ Příkladem může být například povinnost snížit nejvyšší dovolenou rychlost.

Dopravní značení, které je v souladu se stanovenou přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích, musí provést žadatel, který o uzavírku požádal a bylo mu vyhověno, na vlastní náklady. Jako příklad takového dopravního značení lze uvést umístění přenosných dopravních značek či provedení vodorovného dopravního značení.⁵⁷ Toto dopravní značení má formu opatření obecné povahy, jelikož se vyznačuje konkrétností předmětu a obecností subjektů.⁵⁸

Dle ustanovení §42a odst. 8 písm. a) PozKom je možné za přestupek dle ustanovení §42a odst. 1 písm. a) PozKom uložit pokutu, a to až do výše

⁵⁴ Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 68, 69.

⁵⁵ Tamtéž, s. 69.

⁵⁶ Hejč, D., Hussein, F. Kadečka, S. Právní formy místní regulace pozemní judikatury (nejen ve světle aktuální soudní judikatury). Správní právo. [online]. 2013, s. 2. [cit. 2021-2-17] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-1-13w-hejc-pdf.aspx>.

⁵⁷ Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 69.

⁵⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2009, č. j. 2 Ao 3/2008-62.

500 000,- Kč. Dle Přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky bylo v roce 2019 uloženo za tento přestupek sto pokut. Průměrná výše pokuty v tomto roce činila 660,- Kč. Za uvedený přestupek lze uložit také správní trest napomenutí. V roce 2019 bylo uloženo pouze jedno napomenutí.⁵⁹ Dle ustanovení §42b odst. 5 písm. a) PozKom lze za přestupek dle ustanovení §42b odst. 1 písm. a) uložit pokutu opět do maximální výše 500 000,- Kč. V roce 2019 bylo za tento přestupek uloženo čtyřicet jedna pokut, jejich průměrná výše byla 6 590,-Kč. Zároveň nebylo v tomto roce uloženo za tento ani jedno napomenutí.⁶⁰

2.1.2. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. g) a §42b odst. 1 písm. g) PozKom

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že: „znečistí nebo poškodí dálnici, silnici nebo místní komunikaci, její součást nebo příslušenství, nebo veřejně přístupnou účelovou komunikaci s vozovkou.“⁶¹ Pachatelem přestupku dle ustanovení §42b odst. 1 písm. g) PozKom může být podnikající fyzická osoba či právnická osoba.

Dané skutkové podstaty mohou být naplněny jednak protiprávním jednáním ve formě znečištění anebo protiprávním jednáním ve formě poškození pozemní komunikace.

Jako znečištění lze chápat přítomnost pevného nebo tekutého materiálu na pozemní komunikaci a poškození pozemní komunikace znamená způsobení škody znehodnocením pozemní komunikace, a to jak částečným, tak úplným.⁶²

Tyto přestupky mohou být spáchány konáním i opomenutím. Opomenutím lze přestupek znečištění pozemní komunikace spáchat hlavně v situaci, kdy při konání jiné činnosti dochází také ke znečištění pozemní komunikace.⁶³ Jako příklad bych uvedla jízdu neočištěných zemědělských strojů po pozemní komunikaci, které v rámci své činnosti a následné jízdy po sobě zanechávají zemědělskou masu či materiál na pozemní komunikaci.⁶⁴

V praxi může nastat situace, při níž je pozemní komunikace znečištěna vozidlem, které převáží náklad jinému majiteli, než je provozovatel vozidla.

⁵⁹ Přehled přestupků Ministerstva dopravy České republiky za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

⁶⁰ Tamtéž.

⁶¹ Dle ust. §42a odst. 1 písm. g) PozKom.

⁶² Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 95.

⁶³ Tamtéž.

⁶⁴ Viz. příloha č. 2.

V takovém případě by mohlo být sporné, kdo za dané znečištění pozemní komunikace bude odpovídat. K této problematice se vyjádřil Vrchní soud, jenž judikoval, že za znečištění pozemní komunikace odpovídá přímo její uživatel, tj. provozovatel vozidla, nikoliv majitel nákladu.⁶⁵

Obecný zákaz znečišťovat či poškozovat dálnice, silnice, místní komunikace, jejich součásti nebo příslušenství či veřejně přístupné účelové komunikace s vozovkou plyne z ustanovení §19 odst. 2 PozKom.

Pokud osoba výše zmíněnou pozemní komunikaci znečistí, následně neprodleně znečištění odstraní, takže již nemůže ohrozit další účastníky silničního provozu na dané pozemní komunikaci,⁶⁶ nejedná se o přestupek.

Pro komplexní zjištění, na kterých místech či předmětech mohou být dané přestupky spáchány, je důležité vymezit, co je součástí a příslušenstvím pozemních komunikací. Obecně jsou tyto pojmy vymezeny v Občz.⁶⁷ Součástí věci je vše, co k ní dle její povahy náleží a zároveň, co nemůže být od věci odděleno, aniž by se tím daná věc znehodnotila.⁶⁸ Příslušenstvím je dle ustanovení §510 Občz věc vedlejší vlastníka u věci hlavní. Příslušenství má být trvale užíváno společně s hlavní věcí, a v případě jejího přechodného oddělení od věci hlavní, nepřestává být příslušenstvím. Je důležité tyto dva soukromoprávní pojmy vymezit v rámci veřejnoprávní úpravy pozemních komunikací, konkrétně dle PozKom.

Taxativní výčty součástí a příslušenství dálnice, silnice a místní komunikace jsou obsaženy v ustanovení §12 a §13 PozKom. Příkladem součástí dálnice, silnice a místní komunikace dle ustanovení §12 PozKom jsou například konstrukční vrstvy vozovek a krajnic, odpočívky, tunely, galérie či opěrné a parapetní zdi nebo svislé dopravní značky či zábradlí. Oproti tomu příslušenstvím dálnice, silnice a místní komunikace jsou například svislé dopravní značky, hlásiče náledí, dopravní zařízení, veřejné osvětlení, silniční vegetace a další.⁶⁹

Negativní vymezení součástí a příslušenství dálnice, silnice a místní komunikace je obsaženo v ustanovení §14 PozKom, podle kterého součástí nebo

⁶⁵ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 1999, č. j. 7 A 109/96-32.

⁶⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2007, č. j. 5 As 4/2006-129 in Hrdlička P., Kněžínek J., Mlsna P. Přehled judikatury ve věcech silničního provozu, silniční dopravy a pozemních komunikací. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 381.

⁶⁷ Občz – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁶⁸ Dle ust. §505 Občz.

⁶⁹ Dle ust. §13 PozKom.

příslušenstvím dálnice, silnice a místní komunikace nejsou například nástupní ostrůvky, motely či inženýrské sítě.

V případě, že dojde například fyzickou osobou k poškození odpočívky, tunelu či dopravního značení, jedná se za splnění obecných podmínek odpovědnosti za přestupek, o přestupek dle ustanovení §42a odst. 1 písm. g) PozKom.

Je i důležité vymezit pojem vozovka, vzhledem k tomu, že je nutné zjistit, na které účelové komunikace se skutkové podstaty daných přestupků vztahují. Definice pojmu vozovka říká, že vozovka je zpevněná komunikace určená pro projíždění vozidel. Důležitým kritériem, pro určení, zda se jedná o pozemní komunikaci s vozovkou, je existence zpevnění pozemní komunikace konkrétním materiálem sloužící k plnění účelu funkce vozovky.⁷⁰

Nutné je zmínit existenci ustanovení §19 odst. 2 a odst. 3 PozKom, kde jsou uvedeny činnosti, které jsou zakázané vykonávat na pozemních komunikacích. Na základě provádění těchto činností může dojít i ke spáchání přestupku podle ustanovení §42a odst. 1 písm. g) PozKom či §42b odst. 1 písm. g) PozKom, ovšem není to pravidlem.⁷¹ Jednou z takových zakázaných činností je používání pásových nebo jiných vozidel, jejichž kola nejsou vybavena pneumatikami nebo gumovými obručemi nebo používání jiného stroje a zařízení, které by mohly způsobit poškození pozemní komunikace.⁷² Z tohoto ustanovení přímo vyplývá, že by užití takového stroje nebo pásového vozidla, jehož kola nejsou opatřena pneumatikami, mohlo poškodit pozemní komunikaci. Pokud pachatel přestupku, kterým je fyzická osoba, tuto zakázanou činnost poruší a použije například pásové vozidlo, jehož kola nejsou opatřena pneumatikami a poškodí pozemní komunikaci, dopustí se rozebíraného přestupku dle ustanovení §42a odst. 1 písm. g) PozKom.

Na závěr rozboru těchto přestupků bych se ráda zamyslela nad problematikou intenzity znečištění a poškození dálnice, silnice, místní komunikace a veřejně účelové komunikace s vozovkou. Ve skutkové podstatě daného přestupku je implicitně definováno, že se přestupku dopustí ten: „*kdo znečistí nebo poškodí dálnici, silnici, místní komunikaci a veřejně účelovou*

⁷⁰ Vetešník, P., Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 95.

⁷¹ Tamtéž., s. 96.

⁷² Dle ust. §19 odst. 2 písm. b) PozKom.

*komunikaci s vozovkou.*⁷³ Domnívám se, že by v každém jednotlivém případě měl správní orgán zkoumat míru znečištění či poškození takové pozemní komunikace. Myslím si, že pokud je znečištění pouze minimální, neomezí tím další účastníky silničního provozu a zároveň nezpůsobí ohrožení plynulosti a bezpečnosti silničního provozu, mělo by tedy se jednat pouze o bagatelní přestupky, které téměř nenaplnují materiální znak přestupku.

Typickým správním trestem za tyto přestupky je pokuta. Společná nejvyšší hranice pokuty za přestupky dle ustanovení §42a odst. 1 písm. g) PozKom a §42b odst. 1 písm. g) PozKom je 300 000,- Kč. V roce 2019 bylo za tento přestupek spáchaný fyzickou osobou uloženo osmdesát šest pokut, a to v průměrné výši 3 060,- Kč. Napomenutí bylo uloženo ve třech případech. V tomto roce byla za přestupek dle ustanovení §42b odst. 1 písm. g) PozKom uložena pokuta ve dvaceti pěti případech v průměrné výši 20 820,-Kč. Napomenutí právnické či podnikající fyzické osobě za tento přestupek v roce 2019 uloženo nebylo.⁷⁴

2.1.3. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. k) a §42b odst. 1 písm. k) PozKom

Přestupku se podle ustanovení §42a odst. 1 písm. k) dopustí fyzická osoba, která: *„bez průtahů neodstraní jí způsobené znečištění dálnice, silnice nebo místní komunikace, ani neprodleně místo takového znečištění alespoň provizorně neoznačí nebo neprodleně takovou závadu neoznámí vlastníku, popřípadě správci pozemní komunikace.“* Pachatelem přestupku dle ustanovení §42b odst. 1 písm. k) je podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba.

Obecný zákaz znečištění dálnice, silnice a místní komunikace je obsažen v ustanovení §19 odst. 2 PozKom. Ustanovení §28 odst. 1 tento obecný zákaz doplňuje, a to tak, že stanoví povinnost osobě, která způsobí nebo může způsobit znečištěním závadu ve sjízdnosti či schůdnosti takové pozemní komunikace, že musí tato osoba bez zbytečných průtahů odstranit znečištění a uvést takovou pozemní komunikaci do původního stavu před znečištěním. Nestane - li se tak, má ten, kdo pozemní komunikaci znečistil, povinnost nahradit vlastníkovu, případně správci takové pozemní komunikace, náklady, které vynaložil při odstraňování znečištění a navrácení pozemní komunikace v původní stav.

⁷³ Dle ust. §42a odst. 1 písm. g) PozKom.

⁷⁴ Přehled přestupků Ministerstva dopravy České republiky za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled-prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

Pro lepší porozumění protiprávnímu jednání, které je způsobilé naplnit dané skutkové podstaty, je důležité vymezit pojmy závady ve sjízdnosti a závady ve schůdnosti pozemní komunikace. Závadu ve sjízdnosti představuje nebezpečná podstatná změna ve sjízdnosti dálnice, silnice a místní komunikace, kterou řidič vozidla nemůže ani při vynaložení veškerých sil předvídat při pohybu vozidla přizpůsobenému stavebnímu stavu a také dopravně technickému stavu daných pozemních komunikací a zároveň povětrnostním situacím a jejich dopadům.⁷⁵ Dle názoru Nejvyššího soudu závada ve sjízdnosti znamená určitou nepředvídatelnou změnu ve sjízdnosti komunikace, která je způsobena vnějšími vlivy.⁷⁶

Závadu ve schůdnosti dle PozKom představuje změna ve schůdnosti pozemní komunikace, jenž nemůže chodec předvídat při pohybu, který přizpůsobil stavebnímu stavu a dopravně technickému stavu a zároveň povětrnostním situacím a současně jejich dopadům.⁷⁷ Závadami ve schůdnosti pozemní komunikace se rozumí takové změny, jenž chodec, i kdyby vynaložil veškerou míru opatrnosti a respektoval stav komunikace a důsledky povětrnostních vlivů, nemůže jejich přítomnost předpokládat a dostatečně na ně reagovat.⁷⁸

Pokud znečištěním dálnice, silnice či místní komunikace dojde k závadě ve sjízdnosti či schůdnosti a tuto závadu nelze neprodleně odstranit, je ten, komu přísluší povinnost k odstranění znečištění, povinen minimálně místo závady dočasným způsobem označit a zároveň závadu oznámit vlastníkovvi či správci komunikace v případě, že je výkon správy pozemní komunikace zajišťován prostřednictvím tohoto správce.⁷⁹ Způsob, jakým má být znečištění oznámeno či místo znečištění označeno, není v PozKom blíže specifikován. Je důležité, aby oznámení a označení proběhlo, co možná nejrychleji a nejefektivněji. Jako nejefektivnější pro oznámení se jeví telefonát a nejrychlejší možností označení znečištění se nabízí označení místa výstražným trojúhelníkem.⁸⁰

Dle ustanovení §28 odst. 1 PozKom znečištění dané pozemní komunikace má být odstraněno bez průtahů a splnění povinnosti označení místa znečištění

⁷⁵ Kočí, R., Kučerová, H. Silniční právo. 1. Vydání. Praha: Leges, 2009, 126 s.

⁷⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 1996, sp. zn. 25 Cdo 1257/2005.

⁷⁷ Dle ust. §26 odst. 7 PozKom.

⁷⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2010, sp. zn. 25 Cdo 1713/2008.

⁷⁹ Dle ust. §28 odst. 3 PozKom.

⁸⁰ Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 98.

dle ustanovení §28 odst. 3 PozKom má být provedeno neprodleně. Nejvyšší správní soud zařadil pojem „neprodleně“ mezi neurčité právní pojmy a vysvětlil, že se pojem „neprodleně“ užívá právě ve spojení se situacemi, které jsou naléhavé a nesnesou odkladu. Vedle toho Nejvyšší správní soud definoval, že „neprodleně“ má význam jako ihned či bez prodlení anebo okamžitě nebo dokonce bez zbytečného odkladu.⁸¹ Vetešník se domnívá, že výklad pojmu „neprodleně“ Nejvyšším správním soudem lze vztáhnout i na slovní spojení „bez zbytečných průtahů“.⁸² Dle mého názoru je význam obou pojmů velmi podobný. Nicméně se domnívám, že pojem „neprodleně“ v sobě ukrývá větší imperativnost a naléhavost než pojem „bez zbytečných průtahů“.

Ze skutkové podstaty rozebíraných přestupků není jasné, zda se odstranění znečištění, oznamovací povinnost či povinnost místo znečištění označit vztahují ke všem znečištěním či pouze k těm znečištěním, která jsou schopná zavinit závadu ve sjízdnosti či závadu ve schůdnosti. Odpověď na tuto problematiku poskytuje ustanovení §28 odst. 1 a odst. 3 PozKom, které jasně stanovuje povinnost odstranění znečištění, informační povinnost a povinnost označení místa znečištění ve vztahu ke znečištění, které je způsobilé vyvolat závadu ve sjízdnosti či ve schůdnosti.⁸³

V případě, kdy neočištěný vůz by znečišťoval pozemní komunikaci a řidič tohoto vozu by toto znečištění pravidelně odstraňoval a čistil, nemusí řidič plnit povinnosti jako je oznamovací povinnost a označení místa znečištění.⁸⁴

Obce mohou mít tendenci upravit povinnosti uživatele pozemní komunikace, a to tak, že uživatel, který způsobí znečištění pozemní komunikace, musí dle obecně závazné vyhlášky dané znečištění odstranit. K takovýmto obecně závazným vyhláškám se vyjádřil Ústavní soud, a to tak, že daná povinnost vyhláškou je již upravena v ustanovení §28 odst. 1 PozKom a obec tedy nemá právo tyto záležitosti, které jsou upraveny v zákonné rovině, upravovat obecně závaznou vyhláškou.⁸⁵

Dle mého názoru jsou tyto dva rozebírané přestupky v určité časové souvislosti s přestupky dle ustanovení §42a odst. 1 písm. g) a §42b odst. 1 písm. g) PozKom, zejména v souvislosti se znečištěním dané pozemní komunikace.

⁸¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2009, sp. zn. 4 As 19/2009.

⁸² Vetešník, P., Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 99.

⁸³ Tamtéž, s. 100.

⁸⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2012, sp. zn. 25 Cdo 4689/2009.

⁸⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 14. 11. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 39/06.

Domnívám se, že často dochází k vzájemnému souběhu těchto přestupků tím, že pachatel znečištění určité pozemní komunikace nejprve způsobí, a poté ho neodstraní, neoznámí či neoznačí místo znečištění.

Nejčastějším správním trestem za tento přestupek spáchaný fyzickou osobou je dle ustanovení §42a odst. 8 písm. b) PozKom pokuta, kterou lze uložit až do výše 300 000,- Kč. Za stejný přestupek, ovšem spáchaný podnikající fyzickou osobou nebo právnickou osobou, lze uložit pokutu do maximální výše 300 000,- Kč.⁸⁶ V roce 2019 byly za tento přestupek spáchaný fyzickou osobou uloženy dvě pokuty v průměrné výši 1250,- Kč. Napomenutí za tento přestupek v roce 2019 uloženo nebylo. Za přestupek dle ustanovení §42b odst. 1 písm. k) PozKom byly v tomto roce uloženy pokuty také ve dvou případech. Průměrná výměra pokuty byla však vyšší než u totožného přestupku spáchaného fyzickou osobou, a to 11 500,- Kč. Napomenutí v tomto případě uloženo nebylo.⁸⁷

Vzhledem k tomu, že v roce 2019 bylo mnohonásobně více pokut uloženo za přestupky dle ustanovení §42a odst. 1 písm. g) PozKom a §42b odst. 1 písm. g) PozKom, lze usuzovat, že pachatelé přestupků častěji znečištění způsobí a poté ho odstraní. Je z toho tedy zřejmé, že k odstraňování znečištění daných pozemních komunikací či k informační povinnosti nebo k označování místa znečištění dochází ve většině případů dobrovolně a tyto přestupky se tedy často nestávají.

2.1.4. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. l) a §42b odst. 1 písm. l) PozKom

Přestupku se může dopustit fyzická osoba tím, že: „*neprodleně neoznámí jí způsobené poškození dálnice, silnice nebo místní komunikace vlastníku, popřípadě správci pozemní komunikace anebo neprodleně místo takového poškození alespoň provizorním způsobem neoznačí.*“⁸⁸ Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se může dopustit totožného přestupku dle ustanovení §42b odst. 1 písm. l) PozKom.

Tohoto přestupku se může osoba dopustit několika způsoby protiprávního jednání. Skutkovou podstatu přestupků naplní tím, že osoba neoznámí poškození dálnice, silnice či místní komunikace, které sama způsobila, a to vlastníku dané pozemní komunikace, popřípadě správci pozemní komunikace. Dalším možným jednáním, které je způsobilé naplnit skutkovou podstatu těchto přestupků, je

⁸⁶ Dle ust. §42b odst. 6 písm. b) PozKom.

⁸⁷ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

⁸⁸ Dle ust. §42a odst. 1 písm. l) PozKom.

neoznačení místa poškození dané pozemní komunikace, které pachatel sám způsobil.

Poškozování pozemních komunikací je výslovně zakázáno, a to dle ustanovení §19 odst. 2 PozKom.

Dle ustanovení §28 odst. 2 PozKom osoba, která zapříčinila takové poškození dálnice, silnice nebo místní komunikace, které přivodilo nebo může přivodit závadu ve sjízdnosti nebo schůdnosti pozemní komunikace či je způsobilé ohrozit bezpečnost silničního provozu, musí dané poškození oznámit vlastníkovi, popř. správci takové pozemní komunikace. Zároveň má tato osoba povinnost nahradit náklady, které vynaložil vlastník k odstranění poškození pozemní komunikace. Rovněž je osobě, která poškození způsobilá, ponechána možnost uzavřít dohodu s vlastníkem pozemní komunikace, že sama osoba, která poškození způsobilá, poškození odstraní.

Rozdíl od právní úpravy znečištění pozemní komunikace je ten, že osoba, která zapříčiní poškození pozemní komunikace, by se měla postarat o poškození související nejen se závadou ve sjízdnosti či schůdnosti, ale i s poškozením, které je spojeno s ohrožením bezpečnosti silničního provozu.⁸⁹

Osoba, která zapříčinila vznik poškození dané pozemní komunikace má povinnost místo poškození neprodleně označit, a to způsobem, který v daném místě a čase má osoba k dispozici a následně oznámit toto poškození vlastníkovi, případně správci pozemní komunikace.⁹⁰ Toto označení místa poškození je třeba provést hlavně v situaci, kdy není jasné, jak dlouho bude odstranění takového poškození trvat.⁹¹

Osoba, která poškození způsobilá, nemá povinnost sama poškození odstranit, jak tomu bylo u znečištění. Osoba, která poškození způsobilá, nemusí poškození odstranit, hlavně díky tomu, že odstranění poškození může vyžadovat odbornou činnost, pro kterou nemá daná osoba předpoklady.⁹² Osoba, která poškození způsobilá, může poškození odstranit, jak jsem již zmínila výše, až po předchozí dohodě s vlastníkem, případně správcem pozemní komunikace.

⁸⁹ Černínová, M., Černín, K., Tichý, M., Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online] 2017. [cit. 2021-02-24] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2, KO13_1997CZ.

⁹⁰ Dle ust. §28 odst. 3 PozKom.

⁹¹ Vetešník, P., Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 102.

⁹² Kočí, R. Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, s. 197.

Výše zmíněné povinnosti musí splnit osoba, která způsobila takové poškození, které je spojeno se závadou ve sjízdnosti nebo se závadou ve schůdnosti.⁹³ Závady ve sjízdnosti a ve schůdnosti jsem více přiblížila v části kapitoly věnující se přestupkům dle ustanovení §42a odst. 1 písm. k) PozKom a ustanovení §42b odst. 1 písm. k) PozKom.

Za rozebíraný přestupek, který spáchala fyzická osoba, je možné uložit pokutu dle ustanovení §42a odst. 8 písm. b) PozKom až do výše 300 000,- Kč. Za totožný přestupek právnické osoby a podnikající fyzické osoby je možné dle ustanovení §42b odst. 6 písm. b) PozKom uložit pokutu až do výše 300 000,- Kč. Dle Přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky za rok 2019 nebyla uložena za tyto přestupky fyzických, právnických a podnikajících fyzických osob ani jedna pokuta a ani jedno napomenutí.⁹⁴

Domnívám se, že v praxi k daným přestupkům často nedochází. Dle mého názoru je to proto, že zákon ukládá povinnost osobě, která zapříčinila poškození dálnice, silnice či místní komunikace, pouze oznámit dané poškození, případně místo poškození označit. Tyto povinnosti jsou dobře splnitelné, a tak k těmto přestupkům často nedochází.

2.1.5. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. m) a §42b odst. 1 písm. m) PozKom

Přestupku dle ustanovení §42a odst. 1 písm. m) PozKom se může dopustit fyzická osoba, oproti tomu přestupku dle §42b odst. 1 písm. m) PozKom se může dopustit právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba. Všechny tyto osoby se mohou dopustit přestupků tím, že: „*v rozporu s §29 umístí na pozemní komunikaci pevnou překážku nebo ji neodstraní na svůj náklad ve lhůtě stanovené silničním správním úřadem.*“⁹⁵

Ze skutkových podstat zmíněných přestupků lze vyčíst, že dané přestupky lze spáchat různými způsoby, a to protiprávním jednáním spočívajícím v umístění pevné překážky na pozemní komunikaci, aniž by pro to bylo vydáno povolení silničním správním úřadem, anebo protiprávním jednáním, kterým je neodstranění pevné překážky i přes výzvu silničního správního úřadu. Pro naplnění skutkových

⁹³ Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 101.

⁹⁴ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

⁹⁵ Dle ust. §42a odst. 1 písm. m) PozKom.

podstat přestupků není nutné, aby byly splněny oba způsoby spáchání přestupku zároveň.

Pro zjištění obsahu těchto přestupků je důležité upřesnit, které předměty lze považovat za pevné překážky.

Pevnou překážkou se rozumí vše, vyjma dopravních značek a zařízení bez zábradlí, hlásek a zrcadel na dopravních ostrůvcích, vozovkách či krajnicích daných pozemních komunikací.⁹⁶ Příkladem pevné překážky jsou konstrukce pevně spojené se zemí, například zabetonované sloupky či oplocení soukromé zahrady.

Dalším druhem pevné překážky mohou být závory, a to i v případě, že opěrná konstrukce závory byla umístěna až za krajnicí pozemní komunikace.⁹⁷ Pro posouzení uzamykatelné závory jako pevné překážky ve smyslu ustanovení §29 odst. 3 PozKom není rozhodující fakt, zda je závora v určitý čas uzamčena nebo nikoliv. Při zjištění, že je závora uzamykatelná a tím je způsobila bránit přístupu osob na veřejně přístupnou účelovou komunikaci, je důvod k tomu, považovat takovou závoru za pevnou překážku.⁹⁸

Pevnou překážkou může být i silniční vozidlo, jež je technicky nezpůsobilé k dalšímu provozu, případně je trvale nezpůsobilé provozu a není opatřeno registrační značkou, vrak.⁹⁹

Další pevnou překážkou, kterou umístil na pozemní komunikaci člověk mimo závor, konstrukcí spojených se zemí a dalších podobných překážek, může být i složený rozličný materiál, jako je například písek, hlína, odpad, dřevo a další. V praxi je možné nahlížet na takový materiál jako na pevnou překážku, případně jako na znečištění pozemní komunikace.¹⁰⁰ Domnívám se, že pokud je materiál složený, vyrovnaný anebo například určitým způsobem ohrazený či označený, lze velmi těžko uvažovat o tom, že by se jednalo o znečištění pozemní komunikace a v tomto případě bych složený materiál klasifikovala jako pevnou překážku, která brání obecnému užívání pozemní komunikace. V případě, že je materiál malého

⁹⁶ Dle ust. §29 odst. 1 PozKom.

⁹⁷ Černínová, M., Černín, K., Tichý, M., Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online] 2017. [cit. 2021-02-07] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2, KO13_1997CZ.

⁹⁸ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 3. 2013, č. j. 30 A 26/2011-59.

⁹⁹ Vetešník, P., Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 71.

¹⁰⁰ Tamtéž.

množství, nesouvisle a nahodile rozprostřený po pozemní komunikaci, by se mohlo jednat o znečištění pozemní komunikace.

Existují také pevné překážky, které nejsou výsledkem jednání člověka a které na pozemní komunikaci člověk neumístil. Taková pevná překážka se na pozemní komunikaci vyskytne pomocí působení přírodních sil. Příkladem toho mohou být utržené skály, padlý strom či sesunutá půda.¹⁰¹ V situaci, kdy obecnému užívání pozemní komunikace brání přírodní pevná překážka, která je na pozemní komunikaci bez lidského zavinění, může silniční správní úřad, dle Vetešníka, nařídit vlastníku takové překážky, aby danou překážku odstranil. Vlastník přírodní pevné překážky se nedopustil protiprávního jednání tím, že by ji umístil na pozemní komunikaci v rozporu s §29, nýbrž se může dopustit jiného protiprávního jednání, kterým může být spáchán daný přestupek, a to v případě, že silniční správní úřad vlastníku takové pevné překážky uloží její odstranění, a on tak neučiní. Vetešník se domnívá, že požadovat odstranění takové pevné překážky po vlastníku pozemní komunikace by bylo pro takového vlastníka nespravedlivé a nepřiměřeně zatěžující.¹⁰²

Oproti tomu Černín zastává názor, že pevnou překážku, která byla na pozemní komunikaci umístěna bez lidského zavinění, je vhodnější řešit institutem státního dozoru, tj. uložit odstranění pevné překážky vlastníkovu pozemní komunikace a vymáhat opatření, které bylo uloženo pořádkovými pokutami.¹⁰³ Veřejný ochránce práv vyslovil stejný názor jako Černín, a to: *„Překážka v podobě kamene utrženého ze skály není překážkou umístěnou (tedy na komunikaci položenou z něčí vůle), ale jde o důsledek živelné pohromy. Není tedy primárně na místě hledat viníka (tím je příroda a povětrnostní vlivy). Vlastník komunikace je povinen dostát svým povinnostem a zajistit, aby komunikace mohla být co nejdříve užívána ke svému účelu.“*¹⁰⁴ Postup dle Vetešníka se mi zdá být vhodnější pro řešení této situace. Dle mého názoru by vlastník pozemní komunikace neměl být zatížen případným odstraněním pevné překážky, která není v jeho vlastnictví.

¹⁰¹Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 72.

¹⁰²Tamtéž.

¹⁰³Černínová, M., Černín, K., Tichý, M. Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online] 2017. [cit. 2021-02-07] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2, KO13_1997CZ.

¹⁰⁴Zpráva o šetření podnětu obce H. ze dne 3. 12. 2012 [online], sp. zn. 2984/2012/VOP/MBČ [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/14346728-Zprava-o-setreni-podnetu-obce-h.html>.

Dalším typem pevné překážky mohou být stavby vyžadující určitou formu povolení dle zákona č. 183/2006 Sb., zákon o územním plánování a stavebním řádu. Vlastníci staveb se často mylně domnívají, že souhlasem stavebního úřadu získávají i souhlas pro umístění pevné překážky.¹⁰⁵ Existují situace, kdy se může jednat o stavby, které jsou tzv. „černou stavbou“. Jelikož je „černá stavba“ následkem porušení zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu,¹⁰⁶ měl by v takovém případě řízení o odstranění pevné překážky vést stavební úřad s tím, že silniční správní úřad bude mít postavení dotčeného orgánu.

Nicméně, vzhledem k tomu, že stavební a silniční správní úřad hájí každý jiné zájmy, proto v situaci, kdy je stavba posuzována spíše jako pevná překážka, která narušuje veřejný zájem, je možné, aby řízení o jejím odstranění vedl souběžně silniční správní úřad i stavební úřad.¹⁰⁷ Tento možný postup potvrzuje i rozsudek Krajského soudu v Plzni, kdy Krajský soud vyslovil, že ustanovení §129 Stavz nevylučuje možnost silničního správního úřadu postupovat dle ustanovení §29 odst. 3 PozKom.¹⁰⁸ Toto platí většinou v těch případech, kdy daná stavba byla kvůli pochybení stavebního úřadu povolena, ačkoliv si stavebník neobstaral potřebné povolení pro umístění pevné překážky na pozemní komunikaci.¹⁰⁹ Dle mého názoru v situaci, kdy stavba má povahu pevné překážky umístěné na pozemní komunikaci a omezuje obecné užívání pozemní komunikace, měl by být příslušný vést řízení o odstranění pevné překážky silniční správní úřad za součinnosti stavebního úřadu. Domnívám se, že vnímání stavby jako pevné překážky by mělo mít při řešení přednost z důvodu bránění plynulosti silničního provozu a možného poškození pozemní komunikace.

Pevnou překážku může představovat i strom. Pokud taková pevná překážka existuje, postupuje se v souladu s ustanovením §29 odst. 5 PozKom dle ustanovení §15 PozKom. Na základě návrhu Policie České republiky, po projednání s ní či na návrh silničního správního úřadu, případně po projednání

¹⁰⁵ Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 74.

¹⁰⁶ Stavz – zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

¹⁰⁷ Černínová, M., Černín, K., Tichý, M. Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online] 2017. [cit. 2021-02-07] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2, KO13_1997CZ.

¹⁰⁸ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 2. 2011, č. j. 57 A 91/2010-141.

¹⁰⁹ Černín, K. Překážky na veřejných cestách. Moderní obec [online]. 2013. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/prekazky-na-verejnych-cestach/>.

s ním, je vlastník nebo správce pozemní komunikace oprávněn kácet dřeviny na silničních pozemcích.¹¹⁰

Ve skutkových podstatách přestupků je definováno, že lze spáchat přestupky v souvislosti s umístěním a odstraňováním pevných překážek na všech pozemních komunikacích. Toto judikoval i Nejvyšší správní soud, který vyslovil, že lze nařídit odstranění pevné překážky i v rámci veřejně přístupné účelové komunikace, a to s ohledem na fakt, že přestupky dle ustanovení §42a odst. 1 písm. m) PozKom a ustanovení §42b odst. 1 písm. m) PozKom jsou definovány pomocí slovního spojení pozemní komunikace, do nichž se řadí i veřejně přístupné účelové komunikace.¹¹¹ V případě, že dojde k umístění pevné překážky na účelovou komunikaci, ačkoliv silniční správní úřad pro tuto pevnou překážku nevydal povolení, je vlastník překážky povinen ji odstranit, a to na svůj náklad a ve lhůtě, kterou k tomu určí silniční správní úřad.¹¹² Pokud tak vlastník pevné překážky neučiní, dopustí se přestupku.

Dalším protiprávním jednáním, kterým lze spáchat popisované přestupky, je neodstranění pevné překážky ve lhůtě určené k tomu silničním správním úřadem a na pachatelův náklad.¹¹³ V situaci, kdy silniční správní úřad zjistí umístění neoprávněné pevné překážky zasahující na pozemní komunikaci, zahájí správní řízení o její odstranění. Pokud silniční správní úřad v tomto řízení dojde k názoru, že daná překážka byla skutečně umístěna nepovoleně, nařídí v rozhodnutí její odstranění a stanoví k tomu lhůtu, do kdy tak má být konáno.¹¹⁴ Pokud vlastník nepovolené pevné překážky v dané lhůtě a na vlastní náklad překážku neodstraní, dopustí se přestupku, který bude následně posuzován v přestupkovém řízení.

Dle ustanovení §29 odst. 2 PozKom lze na pozemní komunikaci umístit pevnou překážku jen na základě vydaného povolení silničním správním úřadem, který projedná možnost povolení umístění pevné překážky s vlastníkem dotčené pozemní komunikace. V případech, kdy má být pevná překážka umístěna na dálnici, je nutné pro vydání povolení zajistit souhlas Ministerstva vnitra České

¹¹⁰ Dle ust. §15 odst. 2 PozKom.

¹¹¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2007, č. j. 6 Ans 2/2007-128.

¹¹² Kočí, R. Účelové pozemní komunikace a jejich právní ochrana. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2015, s. 95.

¹¹³ Dle ust. §42a odst. 1 písm. m) PozKom.

¹¹⁴ Černín, K. Procesní aspekty odstraňování překážek z pozemních komunikací. Správní právo [online] 2014, s. 183. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-3-14w-cernin-pdf.aspx>.

republiky. Pokud se nejedná o umístění pevné překážky na dálnici, postačí pro vydání rozhodnutí souhlas Policie České republiky. Silniční správní úřad může vydat povolení pouze za předpokladu, že umístěním pevné překážky nebude narušena bezpečnost a plynulost silničního provozu. Zároveň žadatel, který podal žádost o povolení umístění pevné překážky na pozemní komunikaci, musí na své náklady zajistit všechna potřebná opatření.

Souhlas Policie České republiky s umístěním pevné překážky představuje pro silniční správní úřad závazné stanovisko. Při vydávání tohoto souhlasu musí Policie České republiky zkoumat, zda by takové umístění pevné překážky bylo způsobilé omezit bezpečnost a plynulost silničního provozu na místě, kde žadatel žádá o povolení s umístěním pevné překážky.¹¹⁵

V situaci, že žadateli není výše zmíněné povolení vydáno či je jeho žádost zamítnuta, a i přesto žadatel umístí na pozemní komunikaci pevnou překážku, dopustí se přestupku.

Typickým správním trestem za spáchání přestupku dle ustanovení §42a odst. 1 písm. m) PozKom je pokuta. Dle ustanovení §42a odst. 8 písm. b) PozKom je možné za tento přestupek uložit pokutu až ve výši 300 000,- Kč. V roce 2019 činila průměrná pokuta za tento přestupek 6 530,- Kč a byla uložena v sedmi případech. Napomenutí v tomto roce nebylo uloženo vůbec.¹¹⁶ To může svědčit o vyšší škodlivosti přestupku tím, že napomenutí jako správní trest pro postižení tohoto přestupku není dostatečné. Přestupek dle ustanovení §42b odst. 1 písm. m) PozKom je nejčastěji postihován také pokutou, stejně jako obdobný přestupek spáchaný fyzickou osobou. Tato pokuta může dosahovat též výšky až 300 000,- Kč.¹¹⁷ V roce 2019 byla pokuta za tento přestupek uložena ve třech případech a její průměrná výše činila 5330,- Kč. Napomenutí jako správní trest za tento přestupek v tomto roce uloženo nebylo.¹¹⁸

2.2 Přestupky spojené s reklamním zařízením

Každý účastník silničního provozu se ve svém životě setkal s reklamním zařízením. Část těchto reklamních zařízení je zřizována a provozována v rozporu

¹¹⁵ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 2. 2014, č. j. 30 A 57/2012-84.

¹¹⁶ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

¹¹⁷ Dle ust. §42b odst. 6 písm. b) PozKom.

¹¹⁸ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

se zákonnou úpravou. Domnívám se, že reklamní zařízení umístěná v blízkosti pozemních komunikací mohou velmi ovlivnit pozornost účastníků silničního provozu, kteří na základě zmenšené pozornosti mohou způsobit dopravní nehodu. Vzhledem k tomu, že reklamní zařízení jsou již nedílnou součástí dopravního života řidičů či chodců, bych ráda upozornila na vybrané přestupky související právě s takovými reklamními zařízeními.

2.2.1. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. b) a §42b odst. 1 písm. b) PozKom

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že: „*v rozporu s § 25 odst. 1 až 7 užije bez povolení zvláštního užívání dálnici, silnici nebo místní komunikaci jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, anebo nedodrží podmínky stanovené v povolení zvláštního užívání nebo v opatření obecné povahy podle § 24b.*“¹¹⁹ Totožného přestupku se dopustí právnická osoba či podnikající fyzická osoba dle ustanovení §42b odst. 1 písm. b) PozKom.

Zřizování a provozování reklamního zařízení na dálnici, silnici, místní komunikaci či na silničním pomocném pozemku je jednou z forem zvláštního užívání.¹²⁰ Zvláštní užívání představuje: „*užívání dálnic, silnic či místních komunikací jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny.*“¹²¹ V souvislosti s reklamním zařízením je tedy zvláštním užitím pozemní komunikace zřizování a provozování reklamního zařízení na pozemní komunikaci či v blízkosti ní.

Pojem reklamní zařízení je vymezeno jako zařízení sloužící pro písemnou či obrazovou nebo světelnou či jiným způsobem prováděnou reklamu nebo propagaci.¹²² Konkrétně se potom může jednat o reklamní poutače, propagační a jiná zařízení nebo světelné zdroje či barevné plochy a další jiná obdobná zařízení.¹²³

Definici reklamy podává ustanovení §1 odst. 2 RegRek¹²⁴ jako oznámení nebo předvedení či jinou prezentaci, která se šíří hlavně komunikačními médii a slouží k podpoře podnikání.

Oproti reklamě představuje propagace šíření informací, které nesledují dosažení zisku, ale podporují jiné než jen podnikatelské činnosti, například

¹¹⁹ Dle ust. §42a odst. 1 písm. b) PozKom.

¹²⁰ Kočí, R., Kučerová, H. Silniční právo. 1. Vydání. Praha: Leges, 2009. s. 223.

¹²¹ Dle ust. §25 odst. 1 PozKom.

¹²² Dle ust. §25 odst. 6 písm. c) bod 1 PozKom.

¹²³ Kočí, R., Kučerová, H. Silniční právo. 1. Vydání. Praha: Leges, 2009. s. 223.

¹²⁴ RegRek. - zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů.

kulturní, politické, vzdělávací a další.¹²⁵ Reklamní zařízení sloužící pro reklamu je tedy například zařízení, které vyobrazuje nějakou službu, kterou podnikatel nabízí a pomocí reklamního zařízení chce získat potenciální zákazníky, kterými ve chvíli míjení takového reklamního zařízení jsou účastníci silničního provozu.

Reklamní zařízení sloužící pro propagaci představuje zařízení, které propaguje například nejnovější muzikál a slouží tak k podchycení co nejvíce možných diváků, v dané chvíli účastníků silničního provozu.

Domnívám se, že žádné reklamní zařízení, ať už slouží pro reklamu nebo propagaci, by nemělo svými zájmy převyšovat veřejný zájem, kterým je dle mého názoru bezpečnost a plynulost silničního provozu.

Povolení, které je základem pro zvláštní užívání dálnice, silnice nebo místní komunikace, je možné udělit v rámci zřizování a provozování reklamních zařízení na 5 let.¹²⁶ Vzhledem k tomu, že zřizováním a provozováním reklamních zařízení může dojít k ohrožení plynulosti a bezpečnosti silničního provozu, bych při úvahách de lege ferenda upravila dobu, pro kterou je povolení vydáváno, a to pouze na dva roky s možným prodloužením. Během těchto dvou let, po které by bylo reklamní zařízení zřizováno a provozováno, by jasně vyplynulo, zda skutečně není rizikové a neohrožuje plynulost a bezpečnost silničního provozu.

Nejvyšší správní soud judikoval, že je vždy nutné, aby silniční správní úřad posoudil a zvážil, zda umístění konkrétního reklamního zařízení na konkrétní pozemní komunikaci nepříznivě neovlivňuje pozornost řidičů. Tímto možným negativním ovlivněním pozornosti řidičů může dojít k ohrožení plynulosti a bezpečnosti silničního provozu.¹²⁷ V situaci, kdy dané zvláštní užívání určité pozemní komunikace může ovlivnit bezpečnost či plynulost silničního provozu, je povinností silničního správního úřadu vyžádat souhlas orgánu Policie České republiky či Ministerstva vnitra České republiky pro vydání povolení pro zvláštní užívání dálnic, silnic nebo místních komunikací v souvislosti se zřizováním a provozováním reklamních zařízení.¹²⁸ Souhlas orgánu Policie České republiky, případně Ministerstva vnitra České republiky má povahu závazného stanoviska.¹²⁹

¹²⁵ Metodická příručka Ministerstva dopravy. Reklamní zařízení a zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích [online]. s. 6. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/23434012-Metodicka-prirucka-reklamni-zarizeni-a-zakon-c-13-1997-sb-o-pozemnich-komunikacich.html>.

¹²⁶ Dle ust. §25 odst. 7 PozKom.

¹²⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 20/2009-63.

¹²⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2010, č. j. 5 As 15/2009-63.

¹²⁹ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 2. 2009, č. j. 52 Ca 49/2008-36.

Ve správním obvodu Městského úřadu ve Strakonicih bylo od roku 2019 do současnosti vydáno sedm povolení zvláštního užívání pozemních komunikací ve smyslu ustanovení §25 odst. 1 PozKom pro zřizování a provozování reklamního zařízení.¹³⁰

Výše uvedené přestupky lze spáchat několika možnými způsoby. Prvním druhem protiprávního jednání, kterým mohou být naplněny dané skutkové podstaty, je situace, kdy vlastník reklamního zařízení užije pozemní komunikaci jiným než obvyklým způsobem a k jinému účelu, tj. zřídí a provozuje reklamní zařízení, a to bez vydání povolení silničním správním úřadem. Druhým možným způsobem je situace, kdy je sice vlastníku reklamního zařízení vydáno povolení, ovšem, ale vlastník podmínky ve vydaném povolení nedodrží a jedná v rozporu s tímto povolením.

Jak již bylo zmíněno, zřizovat a provozovat reklamní zařízení jako jednu z forem zvláštního užívání, lze jen na dálnici, silnici, místní komunikaci a na silničním pomocném pozemku, a to dle ustanovení §25 odst. 6 písm. c) bod 1 PozKom. Proto je důležité vymezit pojem silniční pomocný pozemek.

Silničním pomocným pozemkem je určitý pruh pozemku, který je umístěn po obou dvou stranách tělesa pozemní komunikace, a to konkrétně dálnice, silnice nebo místní komunikace. Silniční pomocný pozemek leží mimo souvisle zastavěné území. Záměrem silničního pomocného pozemku je ochrana a údržba pozemních komunikací, pokud jsou tyto pozemky ve vlastnictví vlastníků pozemních komunikací.¹³¹ Podle ustanovení §12 odst. 1 písm. c) PozKom je silniční pomocný pozemek součástí pozemní komunikace.

Protiprávním jednáním, kterým, jak jsem již zmínila výše, je zřizování a provozování reklamního zařízení bez povolení silničního správního úřadu pro zvláštní užívání pozemní komunikace i na silničním pomocném pozemku jako na součásti pozemní komunikace, ale i na dalších součástech dálnice, silnice a místní komunikace. V praxi silničních správních úřadů se totiž užívá extenzivního výkladu ve vztahu k ustanovení §25 odst. 8 písm. c) bod 1 PozKom. V případě vydání povolení silničním správním úřadem lze tedy umístit reklamní zařízení například na mostním objektu či na opěrných zdech. Jako důsledek toho lze

¹³⁰ Viz. příloha č. 4.

¹³¹ Dle ust. §11 odst. 5 PozKom.

spáchat uvedené přestupky, jak na tělese pozemní komunikace, tak i na součástech pozemní komunikace.¹³²

Naplnit skutkové podstaty těchto přestupků může také protiprávní jednání v situaci, kdy uplyne lhůta, která byla určena v povolení pro zřizování a provozování reklamního zařízení. V okamžiku, kdy doba, která byla v povolení určena, uplyne, jedná se o jednání, kdy vlastník reklamního zařízení zřizuje a provozuje reklamní zařízení bez příslušného povolení.¹³³

V případě, že vlastník reklamního zařízení žádá o vydání povolení pro zvláštní užívání, je nutné, aby splnil několik podmínek, a to, že reklamní zařízení nesmí být zaměnitelné s dopravními značkami, nesmí oslňovat uživatele pozemní komunikace či jinak narušovat provoz na pozemní komunikaci. Vlastník reklamního zařízení v místě, kde je reklamní zařízení umístěováno, musí vybavit daný úsek pozemní komunikace svodidly nebo ho jinak zabezpečit před případnou srážkou vozidla s konstrukcí reklamního zařízení a zároveň takové reklamní zařízení musí sloužit k označení provozovny, která je umístěna v souvisle zastavěném území padesát metrů od reklamního zařízení.¹³⁴

Zřizování a provozování reklamního zařízení ovlivňuje plynulost a bezpečnost silničního provozu, a to přímým působením na účastníky silničního provozu. Pracovníci Centra pro dopravní výzkum provedli studii, ve které se zabývali vlivy reklamního zařízení na účastníky silničního provozu. Jasně prokázali, že reklamní zařízení prodlužují reakční dobu řidiče, nepřiměřeně přitahují pozornost a zakrývají výhled řidiče v místech, kde lze očekávat výskyt zvěře či cyklisty, ovlivňují schopnost řidiče vnímat pokyny dopravních značek, které mu umožňují změnit jízdní pruh.¹³⁵

Dle ustanovení §42a odst. 8 písm. b) PozKom je možné za spáchání rozebíraného přestupku fyzickou osobou uložit pokutu až do výše 500 000,- Kč. Stejná výše pokuty hrozí za spáchání totožného přestupku právnickou osobou či podnikající fyzickou osobou.¹³⁶ V roce 2019 bylo za tento přestupek spáchaný fyzickou osobou uloženo sto třicet devět pokut s průměrnou výměrou 4120,- Kč a

¹³² Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 130, 133.

¹³³ Tamtéž, s. 131.

¹³⁴ Dle ust. §25 odst. 7 písm. a), b), c), d) PozKom.

¹³⁵ Stanovisko Centra dopravního výzkumu k vlivu reklamních zařízení na bezpečnost dopravy. [online]. Dostupné z: <https://www.cdv.cz/nebezpeci-billboardu-u-silnic/>.

¹³⁶ Dle ust. §42b odst. 6 písm. a) PozKom.

za stejný přestupek, který spáchala právnická či podnikající fyzická osoba, bylo uloženo tisíc pět set dvacet osm pokut s průměrnou výměrou 660,- Kč.¹³⁷

V této části diplomové práce jsem se zaměřila na dílčí část přestupků dle ustanovení §42a odst. 1 písm. b) PozKom a ustanovení §42b odst. 1 písm. b) PozKom. V souvislosti se zvláštním užíváním dálnice, silnice a místní komunikace či silničního pomocného pozemku ve spojení se zřizováním a provozováním reklamního zařízení, není výše uvedená statistika přesná, jelikož v Přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky jsou zahrnuty pod těmito přestupky protiprávní jednání, která jsou spojena se všemi formami zvláštního užívání pozemních komunikací.

2.2.2. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. e) a §42b odst. 1 písm. e) PozKom

Dle ustanovení §42a odst. 1 písm. e) PozKom se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že: „*v rozporu s § 31 zřizuje nebo provozuje reklamní zařízení v silničním ochranném pásmu bez povolení podle § 31 odst. 1 nebo nedodrží podmínky tohoto povolení*“. Právnická osoba či podnikající fyzická osoba se dopustí tohoto přestupku podle ustanovení §42b odst. 1 písm. e) PozKom.

Pachatel může naplnit skutkové podstaty výše zmíněných přestupků dvěma možnými způsoby. Prvním možným protiprávním jednáním, kterým lze daný přestupek spáchat, je takové jednání, kdy vlastník reklamního zařízení zřizuje či provozuje reklamní zařízení v ochranném silničním pásmu bez příslušného povolení, které vydává silniční správní úřad. Druhým možným způsobem protiprávního jednání naplňující skutkovou podstatu je jednání, kdy pachatel zřídí a provozuje reklamní zařízení v silničním ochranném pásmu, ovšem nedodrží podmínky dané vlastníku reklamního zařízení povolením vydaným silničním správním úřadem.

Silniční ochranná pásma slouží k ochraně provozu na pozemních komunikacích jako je například snaha o zamezení potenciální srážky vozidla s objekty a předměty, které by se mohly nacházet v blízkosti pozemní komunikace.¹³⁸ Proto je nutné pro zřizování a provozování reklamního zařízení v silničním ochranném pásmu povolení od silničního správního úřadu.

¹³⁷ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

¹³⁸ Černínová, M., Černín, K., Tichý, M., Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online] 2017. [cit. 2021-02-18] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2.KO13_1997CZ.

Jednou z podmínek pro vydání povolení silničním správním úřadem je umístění a zřizování takového reklamního zařízení, které nelze zaměnit s dopravním značením, světelnými signály či zařízeními pro provozní informace. Další podmínky pro vydání povolení, které by měly být splněny, jsou, že reklamní zařízení nemůže oslnit uživatele pozemní komunikace a zároveň nemůže ani narušit bezpečný provoz na pozemních komunikacích.¹³⁹ Dle mého názoru je oslnění řidičů častou příčinou dopravních nehod.

Tichý považuje za vhodné, aby u každého povolovaného zařízení byla předem posouzena rizika či proveden dopravně bezpečnostní audit pro posouzení rizikovosti reklamního zařízení.¹⁴⁰ I přes to, že by byl tento přístup zdlouhavý, považují ho za velmi vhodný vzhledem k potenciální nebezpečnosti reklamních zařízení.

V silničních ochranných pásmech u dálnic a silnic I. třídy právní úprava poskytuje přísnější pravidla pro zřizování a provozování reklamních zařízení, když stanoví, že v silničních ochranných pásmech dálnic a silnic I. třídy je možné umístit reklamní zařízení, které splňuje podmínku nezaměnitelnosti s dopravním značením a neoslnitelnosti, pokud slouží k označení nebo obdobné identifikaci provozovny, která je ve vzdálenosti do dvou set metrů od takového reklamního zařízení.¹⁴¹ Takovou provozovnou se rozumí například čerpací stanice, hotel, motel nebo autoservis či blízké občerstvení.¹⁴² Umístování reklamních zařízení v silničním ochranném pásmu dálnice či silnice I. třídy je nebezpečné z hlediska rychlosti jízdy automobilů, která je na těchto pozemních komunikacích devadesát kilometrů za hodinu, respektive 130 kilometrů za hodinu u dálnic. Zároveň je toto umístění reklamního zařízení nebezpečné i z hlediska možné srážky automobilu s konstrukcí daného reklamního zařízení, které je umístěno v blízkosti pozemní komunikace.¹⁴³

Pracovníci Centra pro dopravní výzkum provedli studii, o které jsem se již zmiňovala při rozboru předchozích přestupků. V rámci této studie se vědci

¹³⁹ Dle ust. 31 odst. 2 PozKom.

¹⁴⁰ Černínová, M., Černín, K., Tichý, M., Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online] 2017. [cit. 2021-02-19] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2, KO13_1997CZ.

¹⁴¹ Kočí, R.: Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 211.

¹⁴² Tamtéž, s. 212.

¹⁴³ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 196/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Parlament České republiky. Poslanecká sněmovna, VI volební období, sněmovní tisk č. 528. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=528&CT1=0>.

ztotožnili s některými závěry a fakty, které vyplynuly ze zahraničních studií a jsou možné užít a reflektovat také v rámci České republiky. Jedním z takových závěrů je následující zjištění. Doba, po kterou řidič průměrně upírá svůj zrak a vnímá reklamní zařízení je 0,75 sekundy. Při výpočtech bylo zjištěno, že řidič jedoucí po dálnici v rychlosti 130 kilometrů za hodinu za dobu 0,75 sekundy ujede přibližně 27 metrů. V případě, že po tuto dobu upírá svůj zrak a pozornost na reklamní zařízení, znamená to ujetí 27 metrů nekontrolovaného automobilu. Při rychlosti 90 kilometrů za hodinu je vzdálenost, kterou vozidlo ujede za 0,75 sekund přibližně 19 metrů nekontrolovatelné jízdy.¹⁴⁴ Z tohoto závěru je dle mého názoru zřejmé, že zřizování a provozování reklamních zařízení v silničních ochranných pásmech dálnic a silnic I. třídy je velmi nebezpečné, z hlediska možné ztráty koncentrace řidiče na řízení vozidla a možné nehodovosti. Domnívám se, že z tohoto důvodu je nutné, aby v silničních ochranných pásmech dálnic a silnic I. třídy byly reklamní zařízení zřizovány a provozovány jen v důležitých případech nebo vůbec.

V roce 2012, kdy byl novelizován PozKom, musela být reklamní zařízení, která byla v minulosti povolena, ale po novele PozKom již neodpovídala právní úpravě, odstraněna nejpozději do 1. 9. 2017 ze silničního ochranného pásma dálnice či silnice I. třídy.¹⁴⁵ Z vyjádření Ministerstva dopravy České republiky je zřejmé, že vlastníci reklamních zařízení povinnost odstranit svá reklamní zařízení, která nespĺňovala kritéria ustanovení §31 odst. 3 PozKom, nespĺnili. Ministerstvo dopravy České republiky na svých webových stránkách sdělilo, že ke dni 22. 11. 2018 bylo Ředitelstvím silnic a dálnic České republiky zakryto devadesát sedm kusů nelegálních reklamních zařízení, a poté bylo z toho devadesát čtyři kusů odstraněno.¹⁴⁶ Z toho je patrné, že někteří vlastníci reklamních zařízení odmítali dobrovolně plnit svoji povinnost. Z mého pohledu se tito vlastníci mohli dopustit přestupku dle ustanovení §42a odst. 1 písm. e) PozKom či přestupku dle ustanovení §42b odst. 1 písm. e) PozKom tím, že ode dne 1. 9. 2017 neměli povolení pro zřizování a provozování určitého reklamního zařízení v silničním ochranném pásmu dálnice či silnice I. třídy.

¹⁴⁴ Stanovisko Centra dopravního výzkumu k vlivu reklamních zařízení na bezpečnost dopravy. Dostupné z: <https://www.cdv.cz/nebezpeci-billboardu-u-silnic/>.

¹⁴⁵ Kočí, R.: Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 212

¹⁴⁶ Poskytnuté informace Ministerstva dopravy. Billboardy – reklamní zařízení. Dostupné z: [https://www.mdcz.cz/Ministerstvo/Zadost-o-poskytnuti-informace-\(1\)/Poskytnute-informace/Billboardy-%E2%80%93-reklamni-zarizeni](https://www.mdcz.cz/Ministerstvo/Zadost-o-poskytnuti-informace-(1)/Poskytnute-informace/Billboardy-%E2%80%93-reklamni-zarizeni).

Povolení, které je podmínkou pro zřizování a provozování reklamního zařízení v silničním ochranném pásmu pozemních komunikací, lze vydat pouze po splnění podmínky vydaného souhlasu vlastníkem nemovitosti, na níž je reklamní zařízení umístěno a provozováno, dále po souhlasu Ministerstva vnitra České republiky, je-li reklamní zařízení umístěno v silničním ochranném pásmu dálnice nebo souhlasu Policie České republiky při zřizování a provozování reklamního zařízení v silničním ochranném pásmu silnice a místní komunikace.¹⁴⁷ Souhlas Ministerstva vnitra České republiky a Policie České republiky má povahu závazného stanoviska. Povolení nemůže být vydáno, pokud některý ze souhlasů se zřizováním a provozováním reklamního zařízení nebyl udělen.¹⁴⁸

Na vydání povolení silničního správního úřadu ke zřizování a provozování reklamního zařízení v silničním ochranném pásmu není právní nárok, a to ani tehdy, když žadatel o vydání povolení pro zřizování a provozování reklamního zařízení splní všechny podmínky. Správní orgán při vydávání takového povolení má prostor pro vlastní úvahu, která ovšem musí být dostatečně zdůvodněna.¹⁴⁹

Z informací, které mi poskytl Městský úřad Strakonice, Odbor dopravy jako silniční správní úřad, vyplývá, že v období od roku 2019 do současnosti nebylo vydáno ani jedno povolení podle ustanovení §31 PozKom. Z toho usuzuji, že silniční správní úřady vydávají povolení se zřizováním a provozováním reklamního zařízení v silničním ochranném pásmu pozemních komunikací jen v odůvodněných případech, když není reklamní zařízení způsobilé ohrozit bezpečnost a plynulost silničního provozu.¹⁵⁰

Jak již bylo zmíněno, v rámci silničního ochranného pásma dálnice nebo silnice I. třídy lze zřizovat a provozovat pouze reklamní zařízení označující blízkou provozovnu. Po vydání povolení silničním správním úřadem již nelze měnit obsah reklamního zařízení ve smyslu propagace a reklamy jiného zájmu než je provozovna. Pokud by se stalo, že obsah daného reklamního zařízení by se změnil tak, že by nepropagoval provozovnu, dopustí se vlastník reklamního zařízení přestupku dle ustanovení §42a odst. 1 písm. e) či přestupku dle ustanovení §42b odst. 1 písm. e).¹⁵¹

¹⁴⁷ Dle ust. §31 odst. 4 PozKom.

¹⁴⁸ Kočí, R.: Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 212, 213.

¹⁴⁹ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2008, č. j. 11 Ca 284/2007-55.

¹⁵⁰ Viz. příloha č. 4.

¹⁵¹ Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 99.

Dle ustanovení §42a odst. 8 písm. b) PozKom lze za tento přestupek spáchaný fyzickou osobou uložit pokutu až do výše 300 000,- Kč. Dle Přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky v roce 2019 byly za tento přestupek uloženy dvě pokuty. Průměrná výše těchto pokut činila 3 000,- Kč.¹⁵² Za totožný přestupek spáchaný právnickou osobou či podnikající fyzickou osobou lze dle ustanovení §42b odst. 2 písm. b) PozKom také uložit pokutu až do výše 300 000,- Kč. V roce 2019 bylo uloženo za tento přestupek právnické osobě či podnikající fyzické osobě padesát tři pokut, a to v průměrné výši 7 050,- Kč. Napomenutí za tyto přestupky fyzické osobě ani právnické či podnikající fyzické osobě uloženo nebylo.¹⁵³

Domnívám se, že dané přestupky páchají více právnické osoby či podnikající fyzické osoby než osoby fyzické. Myslím, že je to proto, že právnické či podnikající fyzické osoby více potřebují pro reklamu a propagaci svého podnikání umisťovat do silničního ochranného pásma reklamní zařízení. Z informací, které mi byly poskytnuty Odborem dopravy Městského úřadu ve Strakonících, je zřejmé, že v období od roku 2019 do současnosti nebyl ve správním obvodu Městského úřadu ve Strakonících takový přestupek fyzickou osobou řešen. Avšak v současné době probíhají tři řízení o přestupcích podle ustanovení §42b odst. 1 písm. e) PozKom, které měla spáchat právnická osoba či podnikající fyzická osoba.¹⁵⁴ Toto dokládá moji domněnku, že právnické a podnikající fyzické osoby páchají výše uvedené přestupky častěji, než osoby fyzické.

2.2.3. Přestupky dle §42a odst. 1 písm. c) a §42b odst. 1 písm. c) PozKom

Fyzická osoba může spáchat přestupek tím, že: „*jako vlastník reklamního zařízení provozovaného bez povolení podle § 25 odst. 1 neuposlechne v rozporu s § 25 odst. 10 výzvy k jeho odstranění*“.¹⁵⁵ Právnická osoba či podnikající fyzická osoba se takového přestupku může dopustit podle ustanovení §42b odst. 1 písm. c) PozKom.

Tyto přestupky mohou být páchány jediným protiprávním jednáním, a to čistě neuposlechnutím výzvy k odstranění reklamního zařízení. Ze skutkové

¹⁵² Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

¹⁵³ Tamtéž.

¹⁵⁴ Viz. příloha č. 3.

¹⁵⁵ Dle ust. §42a odst. 1 písm. c) PozKom.

podstaty těchto přestupků je zřejmé, že pro spáchání přestupků neuposlechnutím výzvy, musí výzva směřovat pouze proti reklamnímu zařízení, které nemá povolení.

Domnívám se, že vzhledem k tomu, že ve skutkové postati přestupku se hovoří o povolení dle ustanovení §25 odst. 1 PozKom, bude se tento přestupek vztahovat na neuposlechnutí výzvy k odstranění reklamního zařízení v režimu zvláštního užívání.

Pokud silniční správní úřad zjistí, že určité reklamní zařízení je zřízeno nebo provozováno bez vydaného povolení, má povinnost vyzvat vlastníka takového reklamního zařízení k jeho odstranění, a to ve lhůtě sedmi dnů ode dne, kdy se silniční správní úřad o takovém reklamním zařízení dozvěděl. Vlastník takového reklamního zařízení má následně povinnost reklamní zařízení neprodleně odstranit. Pokud tak neučiní neprodleně, má povinnost reklamní zařízení odstranit do pěti dnů od doručení výzvy k odstranění silničním správním úřadem.¹⁵⁶

Tuto výzvu je nutno vnímat jako správní úkon ze čtvrté části SŘ. Proti této zmíněné výzvě se nelze bránit řádným opravným prostředkem, a to z důvodu, že tato výzva není výsledkem žádného formalizovaného řízení. Soudní ochrana před touto výzvou možná je, a to formou podání žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu či donucení ze strany správního orgánu.¹⁵⁷ Zásahovou žalobu jako obranu proti výzvě je možné podat bez ohledu na to, zda již došlo k realizaci obsahu výzvy či nikoliv.¹⁵⁸

Znaky uvedené výzvy jsou hlavně její jasnost a určitost. Výzva musí obsahovat povinné náležitosti. Mezi tyto náležitosti patří údaj, který určuje komu je adresována povinnost konat, co je předmětem této povinnosti, do kdy má adresát výzvy povinnosti dostát a co adresátovi výzvy hrozí v případě nesplnění povinnosti.¹⁵⁹

Silniční správní úřad, který je příslušný pro vydání povolení ke zvláštnímu užívání, je tentýž silniční správní úřad, který zasílá výzvu vlastníkovi reklamního zařízení k odstranění reklamního zařízení. Z tohoto důvodu by silniční správní

¹⁵⁶ Dle ust. §25 odst. 10 PozKom.

¹⁵⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2016, č. j. 6 As 69/2016-39.

¹⁵⁸ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 6. 2015, č. j. 29 A 56/2015-120.

¹⁵⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. 7 As 397/2018-35.

úřad měl bez větších potíží zjistit, zda určité reklamní zařízení je zřizováno na základě povolení či nikoliv.¹⁶⁰

Pokud vlastník reklamního zařízení výzvu k odstranění neuposlechne, dopustí se, jak již bylo zmíněno výše, rozebíraného přestupku.

V situaci, kdy vlastník reklamního zařízení své reklamní zařízení neodstraní, má silniční správní úřad dle ustanovení §25 odst. 10 PozKom povinnost do patnácti pracovních dnů reklamu zakrýt. Po zakrytí reklamy musí silniční správní úřad reklamní zařízení odstranit a zlikvidovat na náklady vlastníka reklamního zařízení.

Domnívám se, že by k daným přestupkům v praxi nemělo docházet často, a to z důvodu, že je vlastník nejprve na protiprávní zřizování a provozování reklamního zařízení upozorněn výzvou a je mu dána možnost dobrovolného splnění povinnosti.

Za rozebíraný přestupek, který spáchala fyzická osoba, je možné uložit pokutu, a to až do výše 300 000,- Kč.¹⁶¹ Dle ustanovení §42b odst. 6 písm. b) PozKom je možné za daný přestupek, který spáchala právnická nebo podnikající fyzická osoba také uložit pokutu do výše 300 000,- Kč. Dle Přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky za přestupek fyzické osoby byla v roce 2019 jako správní trest uložena pouze jedna pokuta, a to ve výměře 5 000,- Kč. Napomenutí za daný přestupek uloženo nebylo. Za přestupek právnické osoby a podnikající fyzické osoby v roce 2019 bylo uloženo devět pokut, v průměrné výměře 5 280,- Kč. Napomenutí za tento přestupek opět uloženo nebylo.¹⁶²

Z uvedených dat je zřejmé, že k daným přestupkům víceméně nedochází. Statistika je zaměřena na celou skutkovou podstatu daných přestupků, a proto z ní nelze přesně zjistit, kolik ze spáchaných přestupků bylo ve spojitosti s reklamním zařízením.

¹⁶⁰ Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 138.

¹⁶¹ Dle ust. §42a odst. 8 písm. b) PozKom.

¹⁶² Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcr.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled-prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

3. Řízení o přestupcích podle zákona o pozemních komunikacích

Řízení o přestupcích představuje zákonem upravený postup správních orgánů, jehož smyslem je zjistit, zda byl spáchán určitý skutek a kdo tento skutek spáchal, posoudit právní kvalifikaci skutku, uložit pachateli přestupku správní trest podle zákona a zajistit výkon takového trestu.¹⁶³ Zákon o pozemních komunikacích hovoří o třech možných způsobech přestupkového řízení, kterými lze přestupky podle tohoto zákona řešit. Jsou jimi řádné přestupkové řízení, příkazní řízení a vydání příkazu na místě. Tyto tři způsoby řízení upravuje zejména zákon o přestupcích za subsidiárního použití správního řádu a také zvláštní zákony, jež stanovují příslušnost k projednání přestupků a možné jiné odchylky od úpravy řízení podle Přesz. Pro účely této kapitoly je takovým zákonem PozKom.

Tématem mé diplomové práce jsou přestupky podle zákona o pozemních komunikacích, a proto se pouze okrajově v této kapitole zaměřím na speciality, které PozKom při projednávání přestupků nabízí, tj. přehled orgánů, které přestupky projednávají v prvním stupni, úprava institutu kauce a zabránění v jízdě. Na konci kapitoly se zmíním o příkazním řízení a příkazu na místě z důvodu možnosti projednání přestupků podle PozKom tímto způsobem.

3.1. Orgány příslušné k projednání přestupků podle zákona o pozemních komunikacích

Přestupky podle zákona o pozemních komunikacích může v prvním stupni projednat obecní úřad obce s rozšířenou působností, Ministerstvo dopravy České republiky, celní úřady.¹⁶⁴ Zároveň může přestupky projednat Policie České republiky nebo obecní policie, a to ve zkráceném řízení příkazem na místě.¹⁶⁵

Správním orgánem, který projednává přestupky podle zákona o pozemních komunikacích nejvíce, je obecní úřad obce s rozšířenou působností. Přestupky podle PozKom projednává obecní úřad obce s rozšířenou působností dle ustanovení §44a PozKom v přenesené působnosti, což znamená, že projednávání přestupků je výkonem státní správy. Obecní úřad obce s rozšířenou působností projednává přestupky, které byly spáchány na dálnicích, silnicích,

¹⁶³Prášková, H. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017, s. 267.

¹⁶⁴Dle ust. §40 PozKom.

¹⁶⁵Dle ust. §43 odst. 2 PozKom.

místních komunikacích a veřejně přístupných účelových komunikací nebo v souvislosti s těmito pozemními komunikacemi.¹⁶⁶

Dle ustanovení §40 odst. 3 písm. e) PozKom je odvolacím orgánem proti rozhodnutí o přestupku obecního úřadu obce s rozšířenou působností krajský úřad.

Příslušnost Ministerstva dopravy České republiky k řešení přestupku v prvním stupni stanovuje §40 odst. 2 písm. i) PozKom, který říká, že Ministerstvo dopravy České republiky projednává přestupky, kterých se dopustí „*právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba, která je poskytovatel služby inteligentního dopravního systému užívá součást inteligentního dopravního systému, která neodpovídá specifikacím podle §39a odst. 2 zákona, nebo poskytuje službu inteligentního dopravního systému způsobem neodpovídajícím těmto specifikacím.*“ Ministerstvo dopravy České republiky dále jiné přestupky podle PozKom neřeší.

Dalším možným správním orgánem, který řeší přestupky podle PozKom v první instanci je celní úřad. Celní úřady jako správní orgány projednávají přestupky řidičů v systému časového zpoplatnění a také v systému elektronického mýtného. Rovněž se zabývají přestupky řidičů, které jsou spojené nízkorychlostním kontrolním vážením a zároveň i přestupky podnikajících fyzických osob a právnických osob, které souvisí s provozováním vozidla v systému elektronického mýtného.¹⁶⁷

Policie České republiky, obecní policie, jak jsem již zmínila, řeší některé přestupky podle PozKom příkazem na místě. Policie České republiky a celní úřady projednávají příkazem na místě přestupky podle §42a odst. 2 a 3 a §42a odst. 4 písm. a), b), c), d) PozKom.¹⁶⁸ Jako příklad uvádím přestupek fyzické osoby, kdy řidič vozidla užije vozidlo, bez toho, aniž by ho vybavil funkčním elektronickým zařízením.¹⁶⁹ Obecní policie může řešit příkazem na místě přestupky podle §42a odst. 1 písm. a), b), g), h), i), j) a k) PozKom.¹⁷⁰ Příkladem takového přestupku je přestupek fyzické osoby, která znečistí nebo poškodí určitou pozemní komunikaci.¹⁷¹

¹⁶⁶ Dle ust. §40 odst. 4 písm. c) PozKom.

¹⁶⁷ Kočí, R.: Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 258.

¹⁶⁸ Dle ust. §43 odst. 3 PozKom.

¹⁶⁹ Dle ust. §42a odst. 3 písm. a) PozKom.

¹⁷⁰ Tamtéž.

¹⁷¹ Dle ust. §42a odst. 1 písm. g) PozKom.

Podle Černínové je zcela nešťastné to, že dochází ke štěpení příslušnosti správních orgánů při řešení skutků, které spolu souvisejí. Jako příklad Černínová uvádí přestupek řidiče vozidla, který spočívá v řízení přetíženého vozidla. Tento přestupek projednává v prvním stupni celní úřad. Oproti tomu související přestupek provozovatele přetíženého vozidla, který dopustil jeho pohyb po pozemní komunikaci, projednává v prvním stupni obecní úřad obce s rozšířenou působností. Orgán, který nízkorychlostní vážení provádí, oznamuje stejný protiprávní skutek dvěma různými správními orgány, které povedou správní řízení. Toto oznámení se děje stejnými dokumentovanými podklady. Uvedený postup je uplatňován v případě, že řidič motorového vozidla a provozovatel tohoto vozidla jsou dvě odlišné osoby.¹⁷² Dle mého názoru dochází postupem zmíněným výše k prolomení zásady rychlosti a hospodárnosti řízení a zároveň k neefektivnosti řízení. Při úvahách *de lege ferenda* o lepším a efektivnějším řešení dané situace bych navrhovala změnu příslušnosti správního orgánu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a to tak, aby byl tento správní orgán příslušný, jak pro řešení přestupku provozovatele přetíženého vozidla, tak zároveň i pro řešení přestupku řidiče přetíženého vozidla. Obecní úřad obce s rozšířenou působností by měl poté možnost vést řízení o těchto přestupcích ve společném řízení dle ustanovení §88 odst. 2 Přesz. Zároveň by tím kontrolnímu orgánu odpadla povinnost informování dvou správních orgánů o souvisejících přestupcích a zasílání totožných dokumentů odlišným správním orgánům. Domnívám se, že by tímto postupem došlo výrazně lépe k naplnění zásady rychlosti a hospodárnosti řízení.

3.2. Kauce podle zákona o pozemních komunikacích

Institut kaucí, jenž je upravený v PozKom je svojí povahou podobný záruce za splnění povinnosti dle ustanovení §83 Přesz, ale už neodpovídá zárukám za splnění povinnosti dle ustanovení §147 SŘ¹⁷³. Úprava kaucí v PozKom je dle mého názoru upravena tak komplexně, že není nutné při jejím uplatňování použití záruky za splnění povinnosti dle ustanovení §83 Přesz.

PozKom poskytuje policistům a celníkům oprávnění vybírat kaucí od řidičů motorových vozidel, kteří jsou podezřelí z toho, že spáchali přestupek,

¹⁷² Černínová, M., Černín, K., Tichý, M., Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online] 2017. [cit. 2020-11-01] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2, KO13_1997CZ.

¹⁷³ SŘ-zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

anebo od provozovatele vozidla, u kterého existuje podezření, že spáchal přešupek. Kauce slouží jako záruka pro státní orgány, že se podezřelý ze spáchání přešupku nebude vyhýbat řízení o přešupku a zároveň, že skutečně dojde k zaplacení pokuty.¹⁷⁴

Celník může vybrat kauci v rozmezí od 5000,- Kč do 50 000,- Kč.¹⁷⁵ Tuto kauci může vybrat od řidiče motorového vozidla, jenž je podezřelý ze spáchání přešupku v oblasti elektronického mýtného, časového zpoplatnění nebo v oblasti nízkorychlostního či vysokorychlostního kontrolního vážení. Zároveň je celník oprávněn vybrat kauci v případě, že je provozovatel vozidla podezřelý ze spáchání přešupku na úseku kontrolního vážení vozidel a oblasti elektronického mýtného.¹⁷⁶

Policista je kompetentní pro výběr kauce od 5000,- Kč do 50 000,- Kč. Policista má právo požadovat a vybrat kauci od řidiče motorového vozidla podezřelého ze spáchání přešupku v oblasti elektronického mýtného, nízkorychlostního vážení či na úseku časového zpoplatnění. Policista také může vybrat kauci od provozovatele vozidla, u něhož existuje podezření, že spáchal přešupek související s kontrolním vážením vozidel.¹⁷⁷

Kauci není možné podle PozKom vybrat od osoby požívající imunit a výsad podle zákona nebo mezinárodního práva. Jako příklad takové osoby uvádím členu diplomatické mise nebo členu konzulárního úřadu či rodinné příslušníky těchto osob.¹⁷⁸

Pro vybírání kauce je důležitá existence důvodného podezření, že se podezřelý ze spáchání přešupku bude vyhýbat přešupkovému řízení. Zmíněné podezření se musí zakládat na objektivních skutečnostech jako je například negativní zkušenost s podezřelým řidičem nebo provozovatelem motorového vozidla.¹⁷⁹

¹⁷⁴ Kočí, R.: Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 280.

¹⁷⁵ Dle ust. §43a odst. 1 PozKom.

¹⁷⁶ Dle ust. §43a odst. 1 písm. a), b) PozKom.

¹⁷⁷ Kočí, R.: Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 280.

¹⁷⁸ Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Příručka diplomatického protokolu I.[online] 2015. s. 40. [cit. 2020-11-01] z: https://www.mzv.cz/file/1767534/Prirucka_CZ_2015.pdf.

¹⁷⁹ Černínová, M., Černín, K., Tichý, M., Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online] 2017.[cit. 2020-11-01] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2,KO13_1997CZ.

Pro zákonnost výběru kauce je stěžejní, aby byly splněny kumulativně dvě podmínky, a to podezření ze spáchání přestupku a existence důvodného podezření, že se řidič bude vyhýbat řízení o přestupku.¹⁸⁰

Důvod, pro který je kauce uložena se zapisuje do písemného potvrzení, které vystaví policista či celník. Tento důvod stačí popsat stručně, ale zároveň srozumitelně.¹⁸¹ Policista či celník je povinen poučit řidiče motorového vozidla o důsledcích, které má vybrání kauce, a zároveň také o tom, za jakých podmínek je možné její vrácení. Do písemného potvrzení se zaznamenává výše kauce a správní orgán, který je příslušný k vedení řízení o daném přestupku.¹⁸²

Dle postupu výběru kauce podle PozKom je nutné udělat tři vyhotovení potvrzení. Jedno vyhotovení potvrzení policista nebo celník předá řidiči vozidla, druhé je doručeno provozovateli vozidla a třetí vyhotovení potvrzení si ponechá celník nebo policista pro evidenční účely Policie České republiky či Celní správy.¹⁸³ Pokud kauci vybral policista, pak policista musí doručit vyhotovení potvrzení správnímu orgánu, který je příslušný provést řízení o přestupku v konkrétním případě. Pokud kauci vybral v daném případě celník a celní úřad není správním orgánem, který je příslušný vést řízení o přestupku, je nutné předat vyhotovení potvrzení správnímu orgánu, který v daném případě bude vést řízení o přestupku. Vybrané peněžní prostředky kaucí se převedou na účet příslušného úřadu do dvou pracovních dnů ode dne vybrání kauce.¹⁸⁴

Proti výběru kauce má podezřelý ze spáchání přestupku možnost bránit se žalobou proti nezákonnému zásahu, pokynu či donucení správního orgánu dle ustanovení §82 SŘS.¹⁸⁵ Za zásah se nepovažuje výzva k zaplacení kauce, ale její samotný výběr, tj. převzetí finančních prostředků a jejich navazující zadržování.¹⁸⁶

PozKom definuje možnost vrácení vybrané kauce nebo jejího započtení na uloženou pokutu či náklady řízení. Kauce se plně vrátí, pokud řidiči nebo provozovateli motorového vozidla nebyla stanovena žádná pokuta. Kauce se vrací

¹⁸⁰ Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 1. 2015, sp. zn. 65 A 36/2014–37.

¹⁸¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2017, sp. zn. 4 Aps 9/2013–48.

¹⁸² Dle ust. §43a odst. 4 PozKom.

¹⁸³ Dle ust. §43a odst. 5 PozKom.

¹⁸⁴ Dle ust. §43a odst. 6 PozKom.

¹⁸⁵ SŘS – zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

¹⁸⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2014, sp. zn. 9 As 37/2014.

také v případě, že řízení o přestupku bylo zastaveno, nebo byla věc odložena. Kauce se vrací řidiči či provozovateli vozidla.¹⁸⁷

Pokud je rozhodnuto o spáchání přestupku, pro nějž byla kauce vybrána, dojde k jejímu započtení. To znamená, že se z vybrané kauce uhradí pokuta spolu s náklady řízení. Započtení uvádí příslušný správní orgán, který rozhoduje v řízení o přestupku přímo ve výroku rozhodnutí, kterým daný správní orgán ukládá správní trest za spáchaný přestupek. Započtení je uskutečněno až po nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku. Může nastat situace, kdy kauce dosahuje vyšší hodnoty, než je hodnota součtu kauce a nákladů řízení, v tom případě se zbytek z hodnoty vybrané kauce vrací řidiči.¹⁸⁸

3.3. Zabránění v jízdě

Zabránění v jízdě dle PozKom je institutem, ke kterému může přikročit policista nebo celník, a to v případě, že řidič motorového vozidla na jejich výzvu nesloží jimi nařízenou kauci. Celník či policista motorové vozidlo nechá odstavit na vhodné místo. Celník či policista má pak dva způsoby, jak zabránit jízdě vozidla, buď pomocí technického prostředku (tzv. botičky) nebo zákazem pokračování v jízdě s kombinací zadržení dokladů k vozidlu, případně k nákladu.¹⁸⁹ Doklady vozidla Policie České republiky či Celní správa předá co nejdříve, nejdéle další pracovní den po jejich zadržení, správnímu orgánu, který je příslušný projednat přestupek v prvním stupni v případě, že není příslušný k řešení přestupku celní úřad.¹⁹⁰

Náklady, které jsou vynaloženy na jízdu vozidla na vhodné místo pro odstavení vozidla a zároveň náklady na zabránění v jízdě, jsou připisovány k tíži řidiče či provozovatele vozidla.¹⁹¹ Těmito náklady může být například cena paliva, které se spotřebovalo během jízdy vozidla z místa zastavení na místo odstavení.

Policista či celník je povinen řidiče řádně poučit o podmínkách, za kterých bude motorové vozidlo uvolněno. Motorové vozidlo bude uvolněno v případě složení kauce, odložení věci nebo zastavení řízení o přestupku či neuložení pokuty

¹⁸⁷ Dle ust. §43b odst. 1 písm. a), b) PozKom.

¹⁸⁸ Dle ust. §43b odst. 2 PozKom.

¹⁸⁹ Černínová, M., Černín, K., Tichý, M., Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online]. 2017. [cit. 2020-11-01] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2, KO13_1997CZ.

¹⁹⁰ Kočí, R.: Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 283.

¹⁹¹ Tamtéž.

v přestupkovém řízení, uhrazení pokuty příkazem na místě nebo v přestupkovém řízení.¹⁹²

Celník i policista má povinnost vydat potvrzení o zabránění v jízdě s upřesněním, jakým způsobem k zabránění v jízdě došlo a zároveň v něm sdělí výši kauce.¹⁹³ Potvrzení se vyhotovují ve dvojitým popř. ve trojitým vyhotovení. Policie České republiky či Celní správa odevzdá jedno vyhotovení rozhodnutí řidiči motorového vozidla, druhé zůstává Policii České republiky nebo Celní správě. Třetí vyhotovení se doručí provozovateli vozidla, a to jen v případě, že je podezřelý ze spáchání přestupku provozovatel vozidla.¹⁹⁴

3.4. Příkazní řízení

Obecná úprava příkazu je zakotvena v ustanovení §150 SŘ, ale speciální úprava je obsažena v Přesz. Dle Přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky bylo v České republice v roce 2019 vyřešeno v příkazním řízení 4601 přestupků dle PozKom. Oproti tomu v řádném přestupkovém řízení bylo v roce 2019 vyřešeno pouze 722 přestupků dle PozKom¹⁹⁵. Z toho vyplývá, že v případech, kdy je možné vyřešit přestupek v příkazním řízení, správní orgány skutečně k příkaznímu řízení přistupují a využívají ho.

Příkazní řízení je charakterizováno jako zvláštní druh přestupkového řízení představující tzv. zkrácené řízení o přestupku se záměrem urychlení a zjednodušení řízení.¹⁹⁶ Příkazem nelze rozhodnout řízení o nároku na náhradu škody či na vydání bezdůvodného obohacení. Příkazem také nelze rozhodnout v řízení, které bylo možné zahájit jen se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku.¹⁹⁷

Příslušný správní orgán vydá pachateli, který spáchal přestupek, o kterém nemá správní orgán pochybnost, že se ho dopustil, písemný příkaz. Příkaz je specifickou formou meritorního rozhodnutí ve věci. Musí obsahovat všechny náležitosti jako rozhodnutí o přestupku.¹⁹⁸ Vydání příkazu může představovat první úkon v řízení.

¹⁹² Dle ust. §43c odst. 6 písm. a), b), c) PozKom.

¹⁹³ Dle ust. §43c odst. 3 PozKom.

¹⁹⁴ Dle ust. §43c odst. 4 PozKom.

¹⁹⁵ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

¹⁹⁶ Prášková, H. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017, s. 395.

¹⁹⁷ Dle ust. 90 odst. 2 Přesz.

¹⁹⁸ Kučerová, H., Horzinková, E. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017, s. 564.

Příkaz je možné vydat jen tehdy, pokud je skutkové zjištění dostatečné a není tedy potřeba provádět dokazování. Příkaz lze vydat tehdy, pokud nebyla věc vyřešena vydáním příkazu na místě.¹⁹⁹

Příkazní řízení má fakultativní povahu.²⁰⁰ Je tedy na úvaze správního orgánu, za předpokladu splnění všech podmínek pro vydání příkazu, zda o přestupku rozhodne v příkazním řízení. To znamená, že pokud budou splněny podmínky pro příkazní řízení, je pak možné rozhodnout o všech přestupcích dle PozKom v příkazním řízení.

Pokud podezřelý ze spáchání přestupku nesouhlasí s vydaným příkazem, může proti němu podat odpor v souladu s ustanovením §150 odst. 3 SŘ ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu. Jestliže proti příkazu nebyl podán odpor, stává se příkaz pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. V případě podání odporu se příkaz se zruší a pokračuje se v přestupkovém řízení. V tomto následujícím řízení se uplatňuje zásada zákazu reformace in peius, tj. zákaz změny k horšímu, což znamená, že právní postavení obviněného z přestupku se nemůže zhoršit tím, že sám podá opravný prostředek.²⁰¹ V daném následujícím řízení nelze, aby správní orgán uložil, mimo napomenutí, jiný druh správního trestu a zároveň nemůže uložit vyšší výměru správního trestu, než uložil příkazem. Neplatí to však v případě, kdy správní orgán v následujícím řízení změní právní kvalifikaci skutku.²⁰²

Přestupek, který byl řešen v příkazním řízení v roce 2019 v České republice nejčastěji, je přestupek dle ustanovení §42b odst. 1 písm. u), tj. přestupek právnické osoby či podnikající fyzické osoby „jako provozovatele vozidla nebo jízdní soupravy, u nichž bylo kontrolním vážením zjištěno nedodržení hodnot nebo podmínek stanovených zákonem o silničním provozu.“ V roce 2019 správní orgány v České republice vyřešily tento přestupek v příkazním řízení ve 2631 případech.²⁰³

¹⁹⁹ Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online]. 2. vydání. Praha. C. H. Beck, 2020, s. 734. [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwk232ge4tglttmjptembrgzptenjql5ygmojq>

²⁰⁰ Kučerová, H., Horzinková, E.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017, s. 565.

²⁰¹ Tamtéž, s. 567.

²⁰² Dle ust. §90 odst. 3 Přesz.

²⁰³ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled-prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

Výše zmíněný přestupek ve správním obvodu Městského úřadu v Blovicích, kde jsem zjišťovala informace ohledně přestupků dle PozKom, byl v roce 2019 řešen třikrát, a to vždy v příkazním řízení. Tento přestupek se v praxi řešil následovným způsobem.

Městský úřad v Blovicích obdržel od Celního úřadu pro Plzeňský kraj oznámení o podezření ze spáchání přestupku dle ustanovení §42b odst. 1 písm. u) PozKom. Z předaného spisu vyplynulo, že motorové vozidlo bylo kontrolováno policisty, kteří provedli kontrolní vážení, při kterém naměřili přetížení vozidla o 1222 kg. Přestupek dle ustanovení §42a odst. 4 písm. c) PozKom byl vyřešen uložením pokuty příkazem na místě. Součástí předaného spisu od Celního úřadu pro Plzeňský kraj byly doklady, které jednoznačně dokazovaly spáchání daného přestupku.

Z postupu předání dokladů je zřejmé, že se odlišuje od postupu popsáným Černínovou,²⁰⁴ který jsem zmiňovala o několik stran výše. V případě řešeného přestupku dle Přílohy č. 1 byly předány doklady, které dokazovaly spáchání daného přestupku, Městskému úřadu v Blovicích Celním úřadem pro Plzeňský kraj, nikoliv však orgánem, který provedl nízkorychlostní vážení. Podle Černínové měl orgán, který provedl kontrolní vážení zaslat doklady celnímu úřadu a obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, což se v daném případě nestalo. Domnívám se, že postup popsáný v příkazu dle Přílohy č. 1 splňuje zásadu hospodárnosti a rychlosti řízení lépe, než postup podle Černínové.

Ve spisu byl doložen Doklad o výsledku nízkorychlostního kontrolního vážení, ze kterého jsou patrné výsledky vážení. Zároveň je z něj zřejmá identifikace kontrolovaného vozidla, totožnost řidiče vozidla a také seznámení řidiče s obsahem tohoto dokladu, který stvrdil svým podpisem.

Dalším dokladem, který byl součástí spisu, bylo Potvrzení o ověření stanoveného měřidla, které vydal Český metrologický ústav. Ke spisu byla přiložena kopie Osvědčení o registraci vozidla, která dokládá největší povolené hmotnosti daného vozidla a fotografie kontrolovaného vozidla, která byla pořízena policisty během provádění kontroly.

Správní orgán následně výpisem z obchodního rejstříku potvrdil existenci dané právnické osoby a zároveň v registru vozidel ověřil, zda je kontrolované

²⁰⁴ Černínová, M., Černín, K., Tichý, M., Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online]. 2017. [cit. 2020-11-01] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2, KO13_1997CZ.

vozidlo vedeno jako provozované vozidlo dané právnické osoby. Správní orgán se následně zabýval hodnocením listinných důkazů, a to jak jednotlivě, tak ve vzájemné souvislosti a došel k závěru, že se daná právnická osoba dopustila přestupku dle ustanovení §42b odst. 1 písm. u) PozKom.

Správní orgán došel též k názoru, že považuje zjištěné skutečnosti za dostatečné a není pochybnosti o tom, že uvedený přestupek spáchala daná právnická osoba, což je potvrzeno jmenovanými listinnými důkazy. Konstatoval, že jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o přestupku příkazem. V tomto konkrétním případě byla uložena pokuta při samé dolní hranici zákonem stanovené sazby ve výši 22 000,- Kč.

Vydaný příkaz Městským úřadem v Blovicích obsahoval zákonem stanovené náležitosti, vysvětlení o stanovené výši pokuty a také poučení o možnosti podání odporu ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu. V tomto konkrétním případě pachatel odpor nepodal, jak mi sdělila Vedoucí Odboru a oddělení vnitřních věcí Městského úřadu v Blovicích, a tak se příkaz stal pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.²⁰⁵

Mezi další přestupky dle PozKom, které jsou v příkazním řízení často řešeny, patří dle statistiky Ministerstva dopravy České republiky za rok 2019 přestupky dle ustanovení §42b odst. 1 písm. b) PozKom či přestupek dle §42a odst. 3 písm. a) PozKom²⁰⁶

Vedoucí Odboru a oddělení vnitřních věcí Městského úřadu v Blovicích mi sdělila svoji zkušenost z praxe s podáváním odporů v příkazních řízeních řešících přestupky dle PozKom. Podání odporů proti příkazu dle ní není častou záležitostí. Pachatelé přestupků způsob řešení přestupků v příkazním řízení dle PozKom ve většině případů nerozporují. Domnívám se, že je tomu tak z důvodu jejich úspory času vzhledem k rychlému vyřešení věci a rovněž díky neukládání nákladů řízení při řešení přestupků dle PozKom v příkazním řízení.

Dle mého názoru příkazní řízení představuje užitečný institut, který má za cíl zjednodušit řízení o přestupku a pomoci ušetřit správní orgány přebytečného zatížení.

²⁰⁵ Viz. příloha č. 1.

²⁰⁶ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcr.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled-prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

3.5. Příkazní řízení na místě

Příkaz vydaný na místě je specifickou formou příkazu. Příkaz na místě může být vydán za podmínky, že pachatel přestupku je přítomný na místě a uzná důvody vydání takového příkazu.²⁰⁷ V roce 2019 bylo vydáním příkazu na místě vyřešeno v České republice dle statistiky Ministerstva dopravy České republiky přes 55 000 přestupků dle PozKom. Nejčastěji se tímto způsobem řešil přestupek dle ustanovení §42a odst. 2 písm. a) PozKom, tj. řidiče, „*který užil vozidlo v systému časového zpoplatnění, aniž by byl uhrazen časový poplatek.*“ O tomto přestupku bylo v roce 2019 rozhodnuto příkazem na místě v téměř 28000 případech.²⁰⁸ Dalším přestupkem, který se řešil také často vydáním příkazu na místě, je přestupek řidiče dle ustanovení §42a odst. 3 písm. b) PozKom, který „*užije vozidlo, aniž by zadal do elektronického zařízení údaje umožňující stanovení mýtného, nebo zadal tyto údaje chybně.*“ Zmíněný přestupek byl příkazem na místě v roce 2019 řešen v 9547 případech.²⁰⁹

Správní orgán před vydáním rozhodnutí o přestupku příkazem na místě musí posoudit, jestli k projednání přestupku není dostačující domluva vzhledem k charakteru závažnosti přestupku a osobě pachatele.²¹⁰ Přestupky, které lze vyřešit domluvou, jsou přestupky bagatelní, o kterých jsem se zmínila v první kapitole. Důvodová zpráva k institutu domluvy u bagatelních přestupků uvádí: „*U těchto méně závažných případů na samé hranici společenské škodlivosti totiž není dostatečný veřejný zájem na jejich sledování. Nadměrná formalizace řešení těchto případů, kdy pachatel od svého protiprávního jednání upustí a domluva je dostatečná k jeho nápravě, naopak snižuje efektivitu celého systému a nepřiměřeně prosazuje prvky represe na úkor prevence.*“²¹¹

²⁰⁷ Potěšil, L., Hejč, D., Rigel, F., Marek, D.: Správní řád. Komentář. [online]. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 675. [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgzpwe2zsg4xhgys7giydanc7guydax3qmyytkma>.

²⁰⁸ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcr.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

²⁰⁹ Tamtéž.

²¹⁰ Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online]. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 750. [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwk232ge4tglmjptembrgzptenjql5ygmjojr>.

²¹¹ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění zákon č. 173/2017 Sb., a zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. Parlament České republiky. Poslanecká sněmovna, VII volební období, sněmovní tisk č. 555. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=555&CT1=0>.

Jestliže je příkazem na místě ukládaná pokuta či záruka za splnění povinnosti, dostane obviněný příkazový blok, který se považuje za písemné vyhotovení příkazu na místě. Obviněný nebo osoba jednající za obviněného musí souhlasit s vydáním příkazu na místě, s důvody vydání, právní kvalifikací skutku s uložením pokuty a její výší.²¹² Proti příkazu na místě nelze podat odpor. Příkaz na místě se stává podpisem obviněného pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.²¹³

Ustanovení §92 odst. 2 Přez podává výčet náležitostí příkazového bloku. V obecné rovině musí příkazový blok obsahovat vymezení pachatele přestupku, bližší popis spáchaného skutku, právní kvalifikaci spáchaného skutku, uloženou povinnost a ostatní náležitosti rozhodnutí.²¹⁴

Dle mého názoru spočívá přínos vydávání příkazu na místě zejména v jednoduchosti celého procesu příkazního řízení na místě a v rychlosti, jakou postihuje přestupek na rozdíl od řádného přestupkového řízení.

Příkazem na místě mohou být podle PozKom řešeny například přestupky dle §42a odst. 2 a 3 PozKom. Projednávat přestupky podle PozKom příkazem na místě je příslušná Policie České republiky a celní úřady. Některé přestupky může tímto způsobem projednávat i obecní policie. Příkladem takového přestupku je přestupek dle §42a odst. 1 písm. a), b) PozKom. Zároveň mohou být příkazem na místě řešeny přestupky podle ustanovení §42a odst. 4 písm. a), b), c). d) PozKom.

²¹² Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online]. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 755-756. [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwk232ge4tglmjptembrgzptenjql5ygmojs>.

²¹³ Slabý, A., Škoda, J., Vavera, F. Zákon o odpovědnosti za přestupky. Praktický průvodce. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 315.

²¹⁴ Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online]. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 758. [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwk232ge4tglmjptembrgzptenjql5ygmojs>.

4. Sankce za přestupky podle zákona o pozemních komunikacích

V právní teorii se sankce považuje za povinnost snést újmu,²¹⁵ a to za spáchané protiprávní jednání či za porušení právní povinnosti. Sankce zároveň představuje část právní normy, v níž je stanovena újma resp. postih za porušení právních povinností, které jsou stanoveny v dispozici právní normy.²¹⁶ Vzhledem k tomuto faktu lze pod obecnou sankci podřadit správní tresty.

Trest je také považován za druh právní sankce, jejímž záměrem je postihnout pachatele protiprávního činu v jeho sociální a osobní oblasti.²¹⁷ Trest představuje právní následek přestupku. Lze ho uložit jen za prokazatelně spáchaný přestupek pachateli tohoto přestupku, a to pouze na základě zákona.²¹⁸

Přesz rozlišuje správní tresty za spáchané přestupky na napomenutí, pokutu, zákaz činnosti, propadnutí věci, propadnutí náhradní hodnoty a zveřejnění rozhodnutí o přestupku.²¹⁹ PozKom oproti tomu jako správní tresty za přestupky upravuje pouze pokutu, to ovšem nevyklučuje například uložení správního trestu napomenutí.

Pokuta představuje nejtypičtější a nejvíce používaný správní trest, jenž je za spáchaní přestupku ukládán.²²⁰ Pokutu je možné uložit pouze za ty přestupky, o kterých to stanoví zvláštní zákon. Pro účely této diplomové práce je tímto zvláštním zákonem PozKom.

Společně s pokutou lze uložit náklady řízení podle ustanovení § 95 odst. 1 Přesz. Tyto náklady řízení se nejčastěji podle Přesz ukládají paušální částkou. Podle vyhlášky č. 520/2005 Sb. je hodnota nákladů řízení stanovena částkou 1000,- Kč. V případě řešení zvláště složitých případů či při nutnosti přizvání znalců z oboru v průběhu řízení o přestupku se paušální částka za nákladní řízení zvyšuje.²²¹

Ustanovení §46 odst. 1 Přesz: „*Pokutu lze uložit ve výši stanovené zákonem*“ určuje, že je pokutu možné uložit pouze v rozpětí stanoveném zákonem. Z určitého legislativního nedopatření je možné, že není výše pokuty za daný přestupek výslovně stanovena. Z důvodu právní jistoty je pro tento případ

²¹⁵ Gerloch, A., Teorie práva. 7. Vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 161.

²¹⁶ Tamtéž, s. 39.

²¹⁷ Kopecký, M. Správní právo. Obecná část. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, s. 281.

²¹⁸ Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 306.

²¹⁹ Dle ust. §35 Přesz.

²²⁰ Kučerová, H., Horzinková, E.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017, s. 251.

²²¹ Dle ust. §6 odst. 2 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení.

pro adresáty zákona stanovena obecná výše pokuty, která nepřevyšuje částku 1000,- Kč.²²²

Dle PozKom lze pokutu uložit v řádném přestupkovém řízení, v příkazním řízení a příkazem na místě. Zákon o pozemních komunikacích uvádí maximální výše pokut, které lze za přestupky podle tohoto zákona uložit. Minimální výše pokut zákonem stanovené nejsou. Ústavní soud ve svém nálezu judikoval, že: „*Posouzení spodní hranice sankční sazby je zásadně věcí zákonodárce. Ústavní předpisy neobsahují ohledně otázky dolní hranice sankční sazby žádnou direktivu – musí být ovšem dodržen příkaz proporcionality mezi typovou závažností deliktního jednání a výší sankční sazby.*“²²³ Tento nálezk Ústavního soudu potvrzuje, že se i minimální výše pokuty musí přizpůsobit vždy konkrétnímu případu a okolnostem.

Hranice pokut, které jsou uvedeny v zákonech, v tomto případě v zákonu o pozemních komunikacích, jsou nepřekročitelné. Stanovit vyšší pokutu, než je určena v zákoně, lze jen na základě zákona.²²⁴ To znamená, že se správní orgán musí při ukládání pokuty za spáchaný přestupek, tedy při aplikaci správního uvážení, držet v rozpětí výše pokut stanovených zákonem.

V souladu s Přesz není povinností správního orgánu pokutu uložit, ale je to jeho možností. V praxi tedy může docházet k upuštění nebo k podmíněčnému upuštění od uložení pokuty za přestupek.²²⁵ Zároveň by neuložení pokuty za přestupek vzhledem k principu legality mělo být ojedinělou záležitostí.²²⁶

Příkladem lze uvést jednu z možností, kdy může dojít k upuštění od správního trestu, a to situaci, kdy vzhledem k závažnosti spáchaného přestupku a okolnostem, za kterých byl spáchaný, a osobě pachatele, lze očekávat, že již samotné projednání věci před správním orgánem bude postačovat k nápravě pachatele.²²⁷ V praxi při řešení přestupků podle PozKom k podmíněčnému upuštění či úplnému upuštění od uložení správního trestu téměř nedochází.

²²² Slabý A., Škoda, J., Vavera, F. Zákon o odpovědnosti za přestupky. Praktický průvodce. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 171.

²²³ Nález Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 14/09.

²²⁴ Kučerová, H., Horzinková, E.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017, s. 251.

²²⁵ Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online]. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 367. [cit. 2020-11-09]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwk232ge4tglttmjptembrgzptenjql5ygmnbw>.

²²⁶ Kočí, R. Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. Vydání. Praha: Leges, 2018, s. 274.

²²⁷ Dle ust. 43 odst. 2 Přesz.

Dle Přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky za rok 2019 došlo pouze ve 12 případech k upuštění od správního trestu za přestupky dle PozKom.²²⁸

Správní orgán je povinný uložit pokutu v takové výši, která bude ztělesňovat rovnováhu mezi splněním represivní i prevenční funkce trestu a jeho možným negativním až likvidačním dopadem na pachatele přestupku.²²⁹

Ukládání i minimální výše pokuty musí být v souladu s tím, aby alespoň částečně zohledňovalo majetkové a osobní poměry pachatele a aby ani minimální výše pokuty pro něj neměla likvidační účinek, případně, aby nezpůsobila to, že podnikatelská činnost pachatele po několikaleté časové období ztratí jakýkoliv smysl.²³⁰ Stanovení výše pokuty za spáchaný přestupek je výsledkem správního uvážení správního orgánu, které je soudem přezkoumatelné.²³¹

V rozhodnutí správního orgánu o spáchání přestupku a uložení pokuty musí být výrok o výši pokuty v odůvodnění rozhodnutí náležitě vypořádán, tzn., že správní orgán musí vysvětlit, jakými úvahami a podklady se při ukládání pokuty řídil. Pokud by toto správní orgán nesplnil, bylo by rozhodnutí o přestupku v části, která se věnuje správnímu trestu, nepřezkoumatelné.²³²

Ustanovení §46 odst. 2 Přesz stanoví, že: „*Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o přestupku nabylo právní moci, pokud správní orgán nestanoví lhůtu jinou.*“ V případě, že pokuta podle vykonatelného rozhodnutí o přestupku vydaného správním orgánem není pachatelem přestupku zaplácena, může být tato pokuta po osobě, které byla rozhodnutím uložena, exekučně vymáhána.²³³

S výší pokuty může být spjata promlčecí doba za spáchání přestupku. Dle ustanovení §30 písm. b) Přesz je promlčecí doba u přestupků, u nichž byla stanovena horní hranice pokuty alespoň 100 000,- Kč, tři roky. Taková promlčecí doba se dle PozKom uplatňuje hlavně u většiny přestupků právnických osob a

²²⁸ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

²²⁹ Černínová, M., Černín, K., Tichý, M., Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online] 2017. [cit. 2020-11-09] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2, KO13_1997CZ.

²³⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 3/02.

²³¹ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 1993, sp. zn. 6 A 82/93.

²³² Černínová, M., Černín, K., Tichý, M., Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. [online]. 2017. [cit. 2020-11-09] z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2, KO13_1997CZ.

²³³ Kopecký, M. Správní právo. Obecná část. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 286.

podnikajících fyzických osob. Příkladem takového přestupku může být přestupek dle ustanovení §42a odst. 1 písm. h) PozKom, tj. přestupek fyzické osoby, která: „poškodí veřejně přístupovou účelovou komunikaci s vozovkou“ nebo přestupek podle ustanovení §42b odst. 4 PozKom, tj. přestupek právnické osoby či podnikající fyzické osoby, která se jako: „vlastník nemovitosti v silničním ochranném pásmu dopustí přestupku tím, že na takové nemovitosti strpí umístění reklamního zařízení bez povolení silničního správního úřadu.“

Přestupky, u kterých je stanovena pokuta s horní hranicí nižší než 100 000,- Kč, se podle ustanovení § 30 písm. a) PřesZ promlčují ve lhůtě jednoho roku.

Zákon o pozemních komunikacích v ustanovení §43 odst. 3 stanoví, že pokuty uložené za přestupky podle tohoto zákona vybírá orgán, který o jejich uložení rozhodl, tj. Ministerstvo dopravy České republiky, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, celní úřady, orgány Policie České republiky či obecní policie. Příjmy, které z pokut plynou, jsou příjmem státního či obecního rozpočtu.

Výjimkou jsou přestupky právnických osob či podnikajících fyzických osob týkající se kontrolního vážení podle ustanovení §42b odst. 1 písm. u) PozKom. Příjem z pokut za tyto přestupky se dělí do více rozpočtů.

Hodnota 40% z příjmu této pokuty náleží vlastníkovi pozemní komunikace, na které se kontrolní vážení provedlo.²³⁴ V případě, že vlastníkem pozemní komunikace je stát, příjem 40% z pokuty plyne do Státního fondu dopravní infrastruktury, příjem 45% je příjmem kraje, ve kterém se nachází daná pozemní komunikace a zbývajících 15% z pokuty se stane příjmem rozpočtu, ze kterého se hradí činnost orgánu, který danou pokutu uložil.²³⁵

Horní hranice pokut za spáchané přestupky podle PozKom se v zákoně o pozemních komunikacích pohybují v rozmezí 1000,- Kč – 500 000,- Kč. Zejména pokuty dle PozKom, které se ukládají v nezkráceném řízení, jsou svojí maximální výší velmi vysoké. Tyto vysoké maximální hranice pokut slouží spíše jako určitá motivace či generální prevence k vyloučení či omezení páchaní přestupků.²³⁶

²³⁴ Kočí, R. Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 277.

²³⁵ Dle ust. §43odst. 3 PozKom.

²³⁶ Kočí, R. Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 268.

Dle ustanovení §43 odst. 1 PozKom je výměra pokuty u spáchaného přestupku dle §42a odst. 1 písm. u) PozKom, tj. u přestupku právnické či podnikající fyzické osoby, která jako: „*provozovatel vozidla nebo jízdní soupravy provozuje vozidlo nebo jízdní soupravu, u nichž bylo kontrolním vážením zjištěno, že nedodržení hodnot nebo podmínek stanovených zákonem o silničním provozu*“, 9000,- Kč za každou započatou tunu, která převyšuje nejvyšší povolenou hmotnost vozidla, a to podle vyhlášky č. 341/2014 Sb., vyhlášky o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. PozKom stanoví, že jestliže není nejvyšší povolená hmotnost vozidla překročena o více než půl tuny, je možné snížit pokutu na částku 5000,- Kč.²³⁷

Druhým nejčastěji ukládaným správním trestem za spáchané přestupky dle PozKom je napomenutí. V roce 2019 bylo napomenutí uloženo v 77 případech spáchaných přestupků, nejčastěji za přestupek dle ustanovení §42a odst. 3 písm. a) PozKom, tj.: „*přestupek řidiče, jenž užije vozidlo, které není vybaveno funkčním elektronickým zařízením.*“²³⁸ Napomenutí lze pachateli přestupku uložit samostatně nebo i vedle jiného správního trestu. Výjimku z této možnosti představuje zákaz uložení napomenutí vedle pokuty. Při ukládání napomenutí správní orgán, který ho ukládá, upozorní pachatele přestupku na možné dopady protiprávního jednání, které mu hrozí v případě, že by dané protiprávní jednání spáchal v budoucí době znovu.²³⁹ Dle vedoucí Odboru a oddělení vnitřních věcí Městského úřadu v Blovicích se napomenutí v praxi za přestupky dle PozKom téměř neukládá. Podle Přehledu přestupků za rok 2019 vypracovaného Ministerstvem dopravy České republiky se praxe ukládání napomenutí Městského úřadu v Blovicích s celostátní praxí shoduje.²⁴⁰ Dle mého názoru by se napomenutí mělo v praxi za přestupky s nízkou společenskou škodlivostí podle PozKom ukládat častěji. Napomenutí vnímám jako správní trest s nejmenším represivním účinkem, který by i přesto mohl postačovat k nápravě

²³⁷ Dle ust. §43 odst. 1 PozKom.

²³⁸ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

²³⁹ Jemelka, L., Vetešník, P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. [online] 2017. 2. vydání. Praha. C. H. Beck, 2020, s. 363, 364. [cit. 2020-11-09]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwk232ge4tglttmjptembrgzptenjql5ygmnbv>.

²⁴⁰ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled_prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

pachatele, který spáchal přestupek dle PozKom s nízkou společenskou škodlivostí.

Dalším správním trestem, který by mohl být v teoretické rovině za spáchaný přestupek dle PozKom uložen, je zákaz činnosti. Ovšem dle Přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky z roku 2019 nebyl tento druh správního trestu uložen za spáchaný přestupek dle PozKom ani v jednom případě.²⁴¹

Dle PozKom je nejčastějším správním trestem za přestupky spáchané podle tohoto zákona pokuta. Při zjišťování informací na Městském úřadu v Blovicích vyplynulo, že za všechny přestupky dle PozKom spáchané v roce 2019 ve správním obvodu obce Blovice byla jako správní trest uložena pokuta.

V roce 2019 bylo v České republice uloženo za přestupky podle PozKom, jak již bylo výše zmíněno, pouze 77 napomenutí. Oproti tomu byla pokuta v roce 2019 uložena za přestupky dle PozKom ve více než 60000 případech. Z toho vyplývá, že nejčastěji ukládaným a užívaným správním trestem za přestupky dle PozKom je pokuta.

²⁴¹ Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: https://www.mdcr.cz/getattachment/Statistiky/Prurezove-statistiky/Prehled-prestupku-za-rok-2019/Prehled-prestupku_za_rok_2019_Ministerstvo_dopravy.xlsx.aspx.

Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo provést hmotněprávní rozbor vybraných přestupků a s nimi souvisejících institutů a jejich promítnutí do procesního práva.

Na začátku práce jsem se zaměřila na vymezení pojmu přestupku. Interpretovala jsem jeho formální znaky, které se dělí na obecné zákonné znaky a na znaky typové. Mezi obecné zákonné znaky náleží protiprávnost, trestnost přestupku, přestupková způsobilost a výslovné označení činu za přestupek v zákoně. Mezi typové znaky patří objekt přestupku, objektivní stránka přestupku, subjekt přestupku a subjektivní stránka přestupku. Zároveň jsem vysvětlila i znak materiální, tedy společenskou škodlivost přestupku.

Druhá kapitola s názvem vybrané přestupky podle zákona o pozemních komunikacích představuje hlavní a stěžejní část celé mé diplomové práce. Vzhledem k tomu, že zákon o pozemních komunikacích obsahuje velké množství skutkových podstat přestupků, rozhodla jsem se v mé diplomové práci zaměřit jen na některé z nich. Vybrala jsem přestupky spojené s obecným užíváním a jeho ochranou, jelikož jsou to přestupky, se kterými se v běžném životě lze nejčastěji setkat. Analyzovala jsem přestupky související s omezením obecného užívání pozemní komunikace a neoprávněným zřízením objížděky, přestupky se znečištěním či poškozením dálnice, silnice nebo místní komunikace, přestupky související s umístěním a odstraňováním pevných překážek na pozemních komunikacích. Rozebíraných přestupků se může dopustit jak fyzická osoba, tak právnická osoba či podnikající fyzická osoba.

V rámci rozboru přestupků dle ustanovení §42a odst. 1 písm. g) PozKom a ustanovení §42b odst. 1 písm. g) PozKom jsem se zamýšlela nad intenzitou znečištění pozemní komunikace. Skutkovou podstatou těchto přestupků je implicitně zakázáno znečišťovat pozemní komunikace. Dle mého názoru by znečištění či poškození pozemní komunikace, aby se mohlo jednat o stíhatelný přestupek, muselo dosáhnout takové intenzity, která je schopná ohrozit plynulost a bezpečnost silničního provozu.

Při rozboru přestupků dle ustanovení §42a odst. 1 písm. m) PozKom a ustanovení §42b odst. 1 písm. m) PozKom jsem poukázala na to, že je důležité odlišit pevnou překážku ve formě rozličného materiálu na pozemní komunikaci od znečištění pozemní komunikace.

Část druhé kapitoly jsem věnovala i přestupkům spojených s reklamními zařízeními, jež mohou být příčinou závažných dopravních nehod na pozemních

komunikacích. Specifikovala jsem přestupky související se zvláštním užíváním dálnic, silnic či místních komunikací se zaměřením na zřizování a provozování reklamních zařízení, přestupky při zřizování a provozování reklamního zařízení v silničních ochranných pásmech pozemních komunikací a přestupky spojené s neuposlechnutím výzvy o odstranění reklamního zařízení.

Reklamní zařízení umístěná v silničních ochranných pásmech dálnic a silnic I. třídy tvoří potenciálně větší ohrožení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Z tohoto důvodu bych reklamní zařízení v silničních ochranných pásmech dálnic a silnic I. třídy omezila na naprosté minimum, stanovila bych pouze vybrané provozovny s největší důležitostí pro řidiče, jako jsou čerpací stanice, hotely či provozovny občerstvení.

U všech přestupků, kterými jsem se zabývala v diplomové práci, jsem uvedla, jaké správní tresty, případně v jaké výši pokut, jsou dle Přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky skutečně ukládány.

U přestupků, které jsem řešila, jsou horní hranice pokut stanoveny zákonem o pozemních komunikacích, a to v maximální výši 300 000,- Kč a 500 000,- Kč. Z dat z Přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky je zřejmé, že reálné výše ukládaných pokut jsou však několikanásobně nižší. Domnívám se, že je to tím, že spáchané přestupky nenaplňují vysoký stupeň společenské škodlivosti, který by vedl správní orgány k uložení pokut při horní hranici. Horní hranice pokut za přestupky upravené v zákoně o pozemních komunikacích mají dle mého názoru spíše preventivní roli, a to v tom, aby odradily možné pachatele od spáchání přestupků, než aby byly takto vysoké pokuty ukládány.

Dále jsem se v diplomové práci snažila upozornit na některá specifika související s řízením o přestupcích dle zákona o pozemních komunikacích. Specifikovala jsem správní orgány, které jsou příslušné projednávat přestupky na úseku pozemních komunikací v prvním stupni. Mezi tyto správní orgány patří obecní úřad obce s rozšířenou působností, Ministerstvo dopravy České republiky, Policie České republiky, obecní policie či celní úřady. Usuzuji, že mnohost správních orgánů, které mohou přestupky dle zákona o pozemních komunikacích řešit, může vyvolávat v potenciálních pachatelích pochybnosti, který správní orgán, případně odbor či oddělení bude jejich přestupek projednávat. Z praxe jsem zjistila, že v rámci správního orgánu obecního úřadu obce s rozšířenou působností mohou přestupky dle zákona o pozemních komunikacích projednávat odlišné

odbory a oddělení. Na Městském úřadu v Blovicích řeší tyto přestupky Odbor a oddělení vnitřních věcí. Oproti tomu na Městském úřadu ve Strakonici řeší totožné přestupky Odbor dopravy.

V této části diplomové práce jsem se zabývala i instituty kauce a zabránění v jízdě, které mohou být využity při zjišťování přestupků dle zákona o pozemních komunikacích. Pozornost jsem věnovala také možnosti projednání těchto přestupků ve zkráceném řízení, respektive v příkazním řízení a příkazem na místě. V rámci příkazního řízení jsem popsala postup, jakým způsobem toto řízení probíhá a jaké náležitosti musí příkaz obsahovat v souvislosti s přestupkem dle ustanovení §42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích, který řešil Odbor a oddělení vnitřních věcí Městského úřadu v Blovicích.

V poslední části diplomové práce jsem se zabývala správními tresty, které je možné uložit za spáchané přestupky dle zákona o pozemních komunikacích v obecné rovině. Z přehledu přestupků Ministerstva dopravy České republiky je patrné, že za spáchané přestupky je nejčastěji ukládán správní trest pokuty. Tento správní trest byl v roce 2019 uložen mnohonásobně vícekrát než napomenutí. Při zamýšlení, proč je správní trest pokuty ukládán častěji než správní trest napomenutí, jsem došla k názoru, že se správní orgány mohou domnívat, že ve většině případů není napomenutí dostačujícím trestem za spáchaný přestupek.

Na závěr mé diplomové práce bych chtěla zdůraznit, že přestupky podle zákona o pozemních komunikacích tvoří důležitou, ovšem leckdy veřejností opomíjenou součást přestupkového práva. Četnost spáchaných přestupků podle zákona o pozemních komunikacích nedosahuje takového počtu jako například četnost přestupků v dopravě. Domnívám se, že by si přestupky podle zákona o pozemních komunikacích zasloužily větší pozornost, jak veřejnosti, tak i správních orgánů.

Cizojazyčné resumé

My diploma thesis is entitled Offenses under the Roads Act. The aim of my diploma thesis was to perform a substantive analysis of selected offenses and institutes related to them and their projection into procedural law. At the beginning of this diploma thesis I focused on defining the concept of a offense. The second chapter entitled Selected offenses under the Roads Act represents the main part of entire thesis. Due to the fact that the Roads Act contains a large number of facts of offenses I decided to focus in my diploma thesis only on some of them. I chose offenses related to general use and its protection and offenses related to advertising equipment. Furthermore in my diploma thesis I tried to draw attention to some specifics related to proceedings on offenses under the Roads Act. I have specified the administrative authorities that are competent to deal with offenses under the Roads Act in the first instance. In this part of the diploma thesis I also dealt with the institutes of bail and driving prevention which can be used in detecting offenses under the Roads Act. I also paid attention to the possibility of discussing these offenses in summary proceedings or in order proceedings and by by order on the spot. In the last part of the diploma thesis I dealt with administrative penalties tha can be imposed for offenses committed under the Roads Act in general.

Seznam zdrojů

Literatura

1. Černínová, M., Černín, K., Tichý, M. Zákon o pozemních komunikacích: Komentář. 2017. ISBN 978-80-7478-652-5. Dostupné z: https://www.noveaspi.cz/products/lawText/13/32125/1/2, KO13_1997CZ.
2. Frumarová, K. a kolektiv: Správní trestání, Praha: Leges, 2017, 400 s. ISBN 978-80-7502-250-9.
3. Gerloch, A., Teorie práva. 7. Vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, 336 s. ISBN 978-80-7380-652-1.
4. Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 599 s. ISBN 978-80-7400-624-1.
5. Hrdlička P., Kněžínek J., Mlsna P. Přehled judikatury ve věcech silničního provozu, silniční dopravy a pozemních komunikací. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, 645 s. ISBN 978-80-7357-477-2.
6. Jemelka, L., Vetešník P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání. Praha. C. H. Beck, 2020, 1050 s. ISBN 978-80-7400-772-9. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwk232ge4tg&groupIndex=0&rowIndex=0>.
7. Kočí, R. Účelové pozemní komunikace a jejich právní ochrana. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2015, 144 s. ISBN 978-80-7502-093-2.
8. Kočí, R. Zákon o pozemních komunikacích s komentářem, prováděcí vyhláškou a vzory správních rozhodnutí a jiných právních aktů. 6. vydání. Praha: Leges, 2018, 464 s. ISBN 978-80-7502-267-7.
9. Kočí, R., Kučerová, H. Silniční právo. 1. Vydání. Praha: Leges, 2009, 416 s. ISBN 978-80-87212-10-3.
10. Kopecký, M. Správní právo. Obecná část. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, 536 s. ISBN 978-80-7400-727-9.
11. Kučerová, H., Horzinková, E.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017, 860 s. ISBN 978-80-7502-211-0.

12. Mates, P. a kol. Základy správního práva trestního. 4. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, 202 s. ISBN 978-80-7179-806-4.
13. Potěšil, L., Hejč, D., Rigel, F., Marek, D.: Správní řád. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 816 s. ISBN 978-80-7400-598-5. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgzpwe2zsg4xhgys7giydanc7guydax3qmyytka>.
14. Prášková, H. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017, 448 s. ISBN 978-80-7502-221-9.
15. Prášková, H. Základy odpovědnosti za správní delikty. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, 448 s. ISBN 978-80-7400-456-8.
16. Slabý, A., Škoda, J., Vavera, F. Zákon o odpovědnosti za přestupky. Praktický průvodce. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, 475 s. ISBN 978-80-7380-683-5.
17. Vetešník, P. Jemelka, L., Potěšil, L., Vetešníková, E., Adameová, Z., Bohuslav, L. Dopravní právo. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 813 s. ISBN 978-80-7400-409-4.

Právní předpisy

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
3. zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
4. zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů
5. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
6. zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní
7. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
8. zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.

Vyhlášky

1. vyhláška č. 341/2014 Sb., vyhláška o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích
2. vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám a o výši paušální částky nákladů řízení

Články

1. Černín, K. Překážky na veřejných cestách. Moderní obec [online]. 2013, [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/prekazky-na-verejnych-cestach/>.
2. Černín, K. Procesní aspekty odstraňování překážek z pozemních komunikací. Správní právo [online] 2014, s. 183. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-3-14w-cernin-pdf.aspx>.
3. Hejč, D., Husseini, F. Kadečka, S. Právní formy místní regulace pozemní judikatury (nejen nesvětle aktuální soudní judikatury). Správní právo [online]. 2013, s. 2. [cit. 2021-2-17] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-1-13w-hejc-pdf.aspx>.

Judikatura

1. Nález Ústavního soudu ze dne 14. 11. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 39/06
2. Nález Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. Pl. ÚS. 14/09
3. Nález Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS. 3/02
4. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 1996, sp. zn. 25 Cdo 1257/2005
5. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2010, sp. zn. 25 Cdo 1713/2008
6. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2012, sp. zn. 25 Cdo 4689/2009
7. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 1999, č. j. 7 A 109/96-32
8. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 1993, sp. zn. 6 A 82/93
9. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2011, č. j. 5 As 10/2011-111
10. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2009, č. j. 9 As 50/2008-64
11. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 As 4/2013-26

12. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2009, č. j. 7 Afs 27/2008-46
13. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2012, č. j. 9 As 34/2012-28
14. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2009, č. j. 2 Ao 3/2008-62
15. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2007, č. j. 5 As 4/2006-129
16. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2009, sp. zn. 4 As 19/2009
17. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2007, č. j. 6 Ans 2/2007-128
18. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 20/2009-63
19. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2010, č. j. 5 As 15/2009-63
20. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2016, č. j. 6 As 69/2016-39
21. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. As 397/2018-35
22. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2017, sp. zn. 4 Aps 9/2013-48
23. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2014, sp. zn. 9 As 37/2014
24. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 10. 2013, č. j. 59 A 6/2013-46
25. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 3. 2013, č. j. 30 A 26/2011-59
26. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 2. 2011, č. j. 57 A 91/2010-141
27. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 2. 2014, č. j. 30 A 57/2012-84
28. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 2. 2009, č. j. 52 Ca 49/2998-36

29. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2008, č. j. 11 Ca 284/2007-55
30. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 6. 2015, č. j. 29 A 56/2015-120
31. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 1. 2015, sp. zn. 65 A 46/2014-37

Ostatní zdroje

1. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 196/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Parlament České republiky. Poslanecká sněmovna, VI volební období, sněmovní tisk č. 528. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=528&CT1=0>.
2. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění zákon č. 173/2017 Sb., a zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. Parlament České republiky. Poslanecká sněmovna, VII volební období, sněmovní tisk č. 555. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=555&CT1=0>.
3. Metodická příručka Ministerstva dopravy. Reklamní zařízení a zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích s. 6. Dostupné z: <https://docplayer.cz/23434012-Metodicka-prirucka-reklamni-zarizeni-a-zakon-c-13-1997-sb-o-pozemnich-komunikacich.html>.
4. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Příručka diplomatického protokolu I. 2015. s. 40. Dostupné z: https://www.mzv.cz/file/1767534/Prirucka_CZ_2015.pdf.
5. Poskytnuté informace Ministerstva dopravy. Billboardy – reklamní zařízení. Dostupné z: [https://www.mdcz.cz/Ministerstvo/Zadost-o-poskytnuti-informace-\(1\)/Poskytnute-informace/Billboardy-%E2%80%93-reklamni-zarizeni](https://www.mdcz.cz/Ministerstvo/Zadost-o-poskytnuti-informace-(1)/Poskytnute-informace/Billboardy-%E2%80%93-reklamni-zarizeni).
6. Přehled přestupků Ministerstva dopravy ČR za rok 2019. Dostupné z: <https://www.mdcz.cz/Prestupky>.
7. Stanovisko Centra dopravního výzkumu k vlivu reklamních zařízení na bezpečnost dopravy. Dostupné z: <https://www.cdv.cz/nebezpeci-billboardu-u-silnic/>.

8. Zpráva o šetření podnětu obce H. ze dne 3. 12. 2012, sp. zn. 2984/2012/VOP/MBČ. Dostupné z: <https://docplayer.cz/14346728-Zprava-o-setreni-podnetu-obce-h.html>.

Přílohy

Příloha č. 1

Příkaz, který byl poskytnut Městským úřadem v Blovicích v rámci zjišťování dat pro tuto diplomovou práci.

MĚSTSKÝ ÚŘAD BLOVICE

ODBOR SPRÁVNÍ A VNITŘNÍCH VĚCÍ

Masarykovo náměstí č. 143, 336 01 Blovice

Sp.zn.: MUBlov 18736/19/V-93/

Č.j.: MUBlov 19517/19/OV/Ham

Vyřizuje: Ing. Hambergerová

Datum: 31.12.2019

Telefon: 371 516 125

E-mail: irena.hambergerova@mublovice.cz

Název, s.r.o., IČ:

Sídlo

ROZHODNUTÍ O PŘESTUPKU PŘÍKAZEM

Městský úřad Blovice, odbor správní a vnitřních věcí příslušný podle ustanovení § 60 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen *zákon o odpovědnosti za přestupky*), ve znění pozdějších změn a novel a v souladu s ustanovením § 43 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen *zákon o pozemních komunikacích*) vydává jakožto první úkon v řízení podle § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky a § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů (dále jen *správní řád*) vedeném proti právnické osobě *název, IČ., sídlo* pro přestupek proti zákonu o pozemních komunikacích dle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích tento

PŘÍKAZ.

Obv. právnická osoba *název, IČ., sídlo*

je vinna, že

jako provozovatel nákladního vozidla *Mercedes Benz Sprinter, RZ 000 0000* provozovala dne 18.11.2019 ve 21:53h v obci Chocenice na silnici č. 1/20 ve směru na Plzeň toto vozidlo, u něhož bylo při kontrolním vážení zjištěno překročení největší povolené hmotnosti vozidla - celkové hmotnosti vozidla - došlo k přetížení o 1 222 kg (naváženo 4 950 kg - povoleno max. 3 500 kg) a největší povolené hmotnosti na nápravě č. 2 – došlo k přetížení o 946 kg (naváženo 3 400 kg – povoleno max. 2 300 kg),

tedy

jako provozovatel vozidla provozovala vozidlo, u něhož bylo kontrolním vážením zjištěno nedodržení hodnot stanovených zákonem o silničním provozu, když porušila ustanovení vyhl. č. 209/2018 Sb., o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel v platném znění (dále jen *vyhláška o hmotnostech*), a to jednak ust. § 6 odst. 1 písm. a), když hmotnost vozidla byla vyšší než hodnota největší technicky přípustné hmotnosti vozidla a dále ust. § 6 odst. 1 písm. c), když hmotnost na nápravu byla vyšší než hodnota největší technicky přípustné hmotnosti na nápravu,

čímž se dopustila

přestupku dle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích,

a ukládá jí

podle § 46 zákona o odpovědnosti za přestupky a podle § 42b odst. 6 zákona o pozemních komunikacích

p o k u t u ve výši 22 000 Kč (slovy dvacet dva tisíce korun českých)

Uložená pokuta je splatná do šesti měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Městského úřadu Blovice, č. účtu: 19-124361/0100, V.S.: 1921088 bezhotovostním převodem nebo zaplacením v hotovosti v podatelně Městského úřadu Blovice.

ODŮVODNĚNÍ

Městský úřad Blovice, odbor správní a vnitřních věcí obdržel dne 09.12.2019 od Celního úřadu pro Plzeňský kraj oznámení o podezření ze spáchání výše uvedeného přestupku právnickou osobou. Z předaného spisu vyplynulo, že obv. společnost provozovala dne 18.11.2019 ve 21:53h na pozemní komunikaci č. I/20 v obci Chocenice ve směru na Plzeň nákladní vozidlo zn. Mercedes Benz Sprinter, RZ 000 0000, které při kontrolním vážení překročilo největší povolené hmotnosti vozidla. Dané vozidlo bylo policisty zastaveno a kontrolováno v rámci výkonu silničního dohledu a v době kontroly jej řídil pan. V rámci prováděné kontroly se policisté rozhodli u vozidla provést kontrolní vážení, které bylo provedeno v areálu firmy ZETEN spol. s r.o. v obci Blovice. V rámci provedeného měření pak policisté zjistili překročení největší povolené hmotnosti vozidla - celkové hmotnosti vozidla - došlo k přetížení o 1 222 kg (naváženo 4 950 kg - povoleno max. 3 500 kg) a největší povolené hmotnosti na nápravě č. 2 – došlo k přetížení o 946 kg (naváženo 3 400 kg – povoleno max. 2 300 kg). Hodnoty jsou uváděny po odečtení toleranční srážky měření. V oznámení přestupku je uvedeno, že přestupek řidiče byl řešen uložením pokuty příkazem na místě.

Ve spise jsou založeny doklady, které jednoznačně prokazují spáchání daného přestupku. Jedná se především o Doklad o výsledku nízkorychlostního kontrolního vážení, z něhož je patrné, že vážení bylo provedeno dne 18.11.2019 ve 22:54h v areálu firmy ZETEN spol. s r.o. v obci Blovice. Vážení bylo provedeno na vahách výrobce Tenzováhy s.r.o., typ PW-10, v. č. 05/05, plošiny č. 34083 a 34084 s ověřením platnosti měření do 29.01.2020. Z dokladu je patrné, že kontrolovaným vozidlem bylo vozidlo Mercedes Benz Sprinter, RZ 8C2 8894, které mělo v době kontroly najeto 727276 km. Jako řidič vozidla byl zjištěn Matej Štenga. Dále jsou v dokladu uvedeny i naměřené hodnoty – okamžitá hmotnost vozidla – 4 950 kg (největší povolená hmotnost 3 500 kg) – překročeno o 1 222 kg po odečtu tolerance, okamžitá hmotnost první nápravy vozidla – 1 550 kg (největší povolená hmotnost – 1 850 kg) – po odečtu tolerance nepřekročeno, okamžitá hmotnost druhé nápravy vozidla – 3 400 kg (největší povolená hmotnost – 2 300 kg) – překročeno o 946 kg po odečtu tolerance. Z dokladu je dále patrné, že řidič vozidla byl s jeho obsahem seznámen, což stvrdil vlastnoručním podpisem bez vyjádření k obsahu dokladu.

Další doklad se pak týká užitých vah, kterými bylo provedeno vážení hmotnosti vozidla. Jedná se o Potvrzení o ověření stanoveného měřidla, které vydal Český metrologický institut, a z něhož je patrné, že užitá váhy s neautomatickou činností třídy přesnosti III od výrobce Tenzováhy, s.r.o., Olomouc typu PW-10 v. č. 05/05 a plošiny č. 34083 a 34084 měly v době vážení řádně platné ověření platnosti měřidla, a to do 29.01.2020. V době vážení byly tedy užity řádně ověřené váhy.

Ve spise je pak ještě založena kopie Osvědčení o registraci vozidla, část I., které dokládá hodnoty největší povolené hmotnosti daného vozidla, a dále fotografie kontrolovaného vozidla pořízené policisty během kontrolního vážení.

Správní orgán výpisem z obchodního rejstříku ověřil existenci právnické osoby – *název, IČ*. V kartě vozidla pak bylo správním orgánem ověřeno, že dané vozidlo je v registru vozidel vedeno jako vozidlo provozované, kdy jako provozovatel vozidla je vedena společnost *název*. Výpis z obchodního rejstříku i karta vozidla jsou založeny ve spise.

Správní orgán tedy vyhodnotil všechny ve spise založené listinné doklady, které hodnotil jak jednotlivě, tak všechny ve vzájemné souvislosti a následně dospěl k jednoznačnému závěru, že právnická osoba *název, IČ*: se jako provozovatel vozidla Mercedes Benz Sprinter, RZ 000 0000 dopustila přestupku dle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích, když provozovala vozidlo, u něhož byly překročeny hodnoty největších povolených hmotností vozidla.

Podle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích se přestupku dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že jako provozovatel vozidla provozuje vozidlo, které překročí při nízkorychlostním vážení hodnoty stanovené zvláštním právním

předpisem, kterým je výše uvedená vyhláška o hmotnostech. V daném případě provozovatel vozidla naplnil skutkovou podstatu tohoto přestupku, protože provozoval vozidlo, u něhož byla překročena největší povolená hmotnost vozidla celková a dále největší povolená hmotnost na nápravu vozidla, a to u druhé nápravy, což bylo prokázáno provedeným nízkorychlostním vážením.

Jednání obv. společnosti bylo prokázáno listinnými důkazy – Dokladem o výsledku nízkorychlostního vážení na č. 1. 2, Potvrzením o ověření stanoveného měřidla na č. 1. 3, Osvědčením o registraci vozidla na č. 1. 5 a 6, výpisem z obchodního rejstříku na č. 1. 14 a výpisem z karty vozidla na č. 1. 15, 16 a 17, z nichž je jednoznačně patrné, že vozidlo v době jízdy překročilo největší povolenou hmotnost vozidla, a to hmotnost celkovou a hmotnost na druhou nápravu vozidla, a to po odečtení povolené tolerance.

Správní orgán prostudoval celý spisový materiál a došel k závěru, že jsou zde splněny podmínky pro provedení příkazního řízení stanovené v zákoně o odpovědnosti za přestupky a ve správním řádu, kde jsou upravena pravidla pro vydání příkazu jako prvního úkonu v řízení. Správní orgán považuje zjištěné skutečnosti za dostatečné, není pochybnosti o tom, že shora uvedený přestupek spáchala právě shora uvedená právnická osoba, což je potvrzeno výše jmenovanými listinnými důkazy.

Za spáchání shora uvedeného přestupku lze podle § 42b odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích uložit pokutu do 500 000 Kč. Správní orgán při stanovení druhu správního trestu a jeho výměry postupoval v souladu s ust. § 37 zákona o odpovědnosti za přestupky a přihlédl k závažnosti přestupku, ke způsobu spáchání, následkům a okolnostem, za nichž byl přestupek spáchán. Jako přitěžující okolnost byl zohledněn fakt, že provozovatel svým jednáním porušil hned dvě ustanovení vyhlášky o hmotnostech, a to jednak ust. § 6 odst. 1 písm. a), když naměřená hmotnost vozidla byla vyšší než hodnota největší technicky přípustné hmotnosti vozidla, a dále pak ust. § 6 odst. 1 písm. c), když hmotnost na druhou nápravu byla vyšší než hodnota největší technicky přípustné hmotnosti na nápravu. V neprospěch obv. společnosti byla vyhodnocena také skutečnost, že obě překročení byla poměrně výrazná, když z hlediska celkové hmotnosti vozidla došlo k přetížení o 1 222 kg a z hlediska největší povolené hmotnosti na druhé nápravě došlo k přetížení o 946 kg, vždy po odečtení toleranční srážky měření. Pokud by u kontrolovaného vozidla byla překročena pouze celková hmotnost vozidla, postupoval by správní orgán podle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, který je k § 37 zákona o odpovědnosti za přestupky ustanovením speciálním. Výše pokuty by pak dle citovaného ustanovení byla ve výši 9 000 Kč za každou započatou tunu, která překračuje největší povolenou hmotnost vozidla, tedy v tomto případě by byla pokuta stanovena ve výši 18 000 Kč. Protože však byla zároveň překročena i hmotnost na druhou nápravu, ukládal správní orgán pokutu podle § 42b odst. 6 písm. a). Jako polehčující okolnost hodnotil správní orgán fakt, že obv. společnost nebyla zdejším správním orgánem dosud řešena pro žádný přestupek.

Po vyhodnocení všech výše uvedených skutečností dospěl správní orgán k závěru, že v tomto případě postačuje uložit pokutu při samé spodní hranici zákonem stanovené sazby. Dle názoru správního orgánu uložení pokuty i v této výši, kdy daná pokuta činí 4,4 % z nejvyšší zákonem dané sazby, bude pro obv. společnost dostatečným ponaučením a bude dosaženo základního účelu trestu, tedy nápravy pachatele, kdy tento si musí uvědomit, že pro užívání pozemních komunikací platí zákonná pravidla, která musí být dodržována. Správní orgán zde považuje za nutné ještě uvést, že v případě, že by se dané jednání opakovalo, byl by nucen přistoupit k přísnějším opatřením a k uložení pokuty ve vyšší výši.

Tato částka pak bude v souladu s § 43 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích po její úhradě provozovatelem vozidla rozdělena zdejším správním orgánem takto:

- 1) 15% této částky, tedy 3 300 Kč je příjem města Blovice, se sídlem Masarykovo nám. 143, 336 01 Blovice.
- 2) 45% této částky, tedy 9 900 Kč je příjem Plzeňského kraje, se sídlem Škroupova 1760/18, 306 13 Plzeň.
- 3) 40% této částky, tedy 8 800 Kč je příjem vlastníka komunikace, na níž bylo kontrolní vážení provedeno. Kontrolní vážení bylo provedeno na komunikaci č. I/20, která je v souladu s § 9 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích ve vlastnictví státu. Podle § 43 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích je tato částka příjem Státního fondu dopravní infrastruktury, se sídlem Sokolovská 1955/278, Praha 9.

POUČENÍ

Podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu může obviněný(á) proti tomuto příkazu **do 8 dnů** ode dne jeho oznámení podat **odpor** k Městskému úřadu Blovice, odbor správní a vnitřních věcí. Lhůta pro podání odporu běží ode dne následujícího po oznámení příkazu.

Včas podaným odporem se platnost vydaného příkazu ruší a řízení pokračuje; to neplatí, byl-li podán nepřípustný nebo opožděný odpor. Zpětvzetí odporu není přípustné.

Pokud po podání odporu bude vydáno rozhodnutí, kterým bude obviněný(á) uznán(a) vinným(ou) z přestupku, bude mu/jí, kromě správního(ch) trestu(ů) dále podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich uložena též povinnost nahradit náklady řízení (*stanovené vyhláškou č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o paušální částce nákladů řízení, ve znění vyhl. č. 112/2017Sb.*)

Pokud vám nebylo předmětné rozhodnutí doručeno poštovním doručovatelem přímo do vlastních rukou, ale ve smyslu § 24 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, bylo uloženo na poště, potom se za den doručení považuje desátý den od tohoto uložení nikoli až následné faktické převzetí rozhodnutí po uplynutí této desetidenní lhůty. V tomto případě se lhůta pro případné podání odvolání nepočítá od faktického převzetí předmětného rozhodnutí účastníkem řízení, ale již od jedenáctého dne od uložení písemnosti na poště.

Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

Mgr. Helena Šabatová

Vedoucí OSaVV

Obdrží:

účastníci

název, IDDS: 00000000

Příloha č. 2

Fotografie pořízená dne 1. 3. 2021.

Příloha č. 3

Odpověď Městského úřadu ve Strakonici, Odboru dopravy na moji žádost o sdělení informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

	Městský úřad Strakonice Odbor dopravy Velké náměstí 2 386 01 Strakonice pracoviště Krále Jiřího z Poděbrad 772	
Naše č. j.: Sp. zn.:	MUST/007749/2021/OD/bre MUST/007749/2021/2	Paní Alena Šmejkalová Americká 88 336 01 Blovice
Vyřizuje: Telefon: E-mail:	Ing. Kateřina Brejchová 383 700 290 katerina.brejchova@mu-st.cz	
Datum: Vypraveno:	3.3.2021	

Poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Městský úřad Strakonice, odbor dopravy, obdržel dne 22.2.2021 Vaši písemnou žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Předmětem žádosti bylo poskytnutí informací o počtu přestupků spáchaných ve správním obvodu města Strakonice od 1.1.2019 do 21.2.2021 dle uvedených typů přestupků a dle jakých kritérií, u uvedených typů přestupků, jsme se rozhodli uložit za spáchaný přestupek správní trest napomenutí místo správního trestu pokuty.

Městský úřad Strakonice, odbor dopravy jako příslušný silniční správní úřad Vám na Vaši žádost sděluje, že:

1. Ve správním obvodu města Strakonice od 1.1.2019 do 21.2.2021 bylo spáchano:

- 0 přestupků** dle ustanovení §42a odst. 1 písm. a) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích a **1 přestupek** dle ustanovení §42b odst. 1 písm. a) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
- 0 přestupků** dle ustanovení §42a odst. 1 písm. b) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích a **1 přestupek** dle ustanovení §42b odst. 1 písm. b) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, **0 přestupků** s odkazem na přestupky související se zvláštním užíváním pozemních komunikací spojených se zřizováním a provozováním reklamních zařízení
- 0 přestupků** dle ustanovení §42a odst. 1 písm. d) a §42b odst. 1 písm. d) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
- 0 přestupků** dle ustanovení §42a odst. 1 písm. e) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích a **0 přestupků** dle ustanovení §42b odst. 1 písm. e) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (3 případy s probíhajícím řízením)
- 0 přestupků** dle ustanovení §42a odst. 1 písm. g) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (1 případ s probíhajícím řízením) s a **0 přestupků** dle ustanovení §42b odst. 1 písm. g) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
- 0 přestupků** dle ustanovení §42a odst. 1 písm. k) a §42b odst. 1 písm. k) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
- 0 přestupků** dle ustanovení §42a odst. 1 písm. l) a §42b odst. 1 písm. l) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

Identifikátor DS: 4gpbfnq e-podatelna: spodatelna@mu-st.cz	tel: 383 700 111 web: www.strakonice.eu	IČ: 00251810 DIČ: CZ00251810

h) **0 přestupků** dle ustanovení §42a odst. 1 písm. m) a §42b odst. 1 písm. m) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

2. U výše zmíněných přestupků jsme se nerozhodli uložit za spáchaný přestupek správní trest napomenutí místo správního trestu pokuty.

Současně Vás informujeme, že město Strakonice, v souvislosti s vyřízením Vaší shora specifikované žádosti o poskytnutí informací, zpracovává na základě plnění právní povinnosti Vaše adresní a identifikační osobní údaje, které nezbytně potřebuje za účelem vyřízení žádosti. Bližší informace o zpracování osobních údajů naleznete na webových stránkách www.strakonice.eu/gdpr.

Ing. Václav Býček v. r.
vedoucí odboru dopravy

otisk úředního razítka

Počet listů: 1

Počet příloh: 0

Počet listů příloh: 0

Rozdělovník:

Paní Alena Šmejkalová, Americká 88, 336 01 Blovice
vlastní

Stránka 2 z 2

Dokument je podepsán elektronickým podpisem
Podepisující: Ing. Václav Býček
Organizace, OJ: Město Strakonice
Sériové č. cert.: 22251959
Výdavatel cert.: PostSignum Qualified CA 4
Datum a čas: 04.03.2021 13:25:00
Důvod:
Místo:

Příloha č. 4

Odpověď Městského úřadu ve Strakonici, Odboru dopravy jako silničního správního úřadu na moji žádost o sdělení informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Městský úřad Strakonice

Odbor dopravy
Velké náměstí 2
386 01 Strakonice
pracoviště Krále Jiřího z Poděbrad 772

Naše č. j.: MUST/007751/2021/OD/smit
Sp. zn.: MUST/007751/2021/2

Vyřizuje: Ing. Tereza Šmidová
Telefon: 383 700 256
E-mail: tereza.smidova@mu-st.cz

Paní
Alena Šmejkalová
Americká 88
336 01 Blovice

Datum: 2.3.2021
Vypraveno:

Poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Městský úřad Strakonice, odbor dopravy, obdržel dne 22.2.2021 Vaši žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím týkající se vydání povolení zvláštního užívání pozemní komunikace formou zřizování a provozování reklamního zařízení a povolení zřízení a provozování reklamního zařízení v silničním ochranném pásmu v období od 1.1.2019 do 21.2.2021.

Městský úřad Strakonice, odbor dopravy jako příslušný silniční správní úřad sděluje, že:

- 1) v období od 1.1.2019 do 21.2.2021 **vydal 7 povolení** zvláštního užívání pozemní komunikace ve smyslu § 25 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích formou zřizování a provozování zařízení pro písemnou, obrazovou, světelnou nebo jiným způsobem prováděnou reklamu nebo propagaci,
- 2) v období od 1.1.2019 do 21.2.2021 **nevydal žádné povolení** zřízení a provozování reklamního zařízení v silničním ochranném pásmu ve smyslu 31 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.

Současně Vás informujeme, že město Strakonice, v souvislosti s vyřízením Vaší shora specifikované žádosti o poskytnutí informací, zpracovává na základě plnění právní povinnosti Vaše adresní a identifikační osobní údaje, které nezbytně potřebuje za účelem vyřízení žádosti. Bližší informace o zpracování osobních údajů naleznete na webových stránkách www.strakonice.eu/qdpr.

Ing. Václav Býček v. r.
vedoucí odboru dopravy

otisk úředního razítka

Počet listů: 1

Identifikátor DS: 4gpbfnq
e-podatelna: epodatelna@mu-st.cz

tel: 383 700 111
web: www.strakonice.eu

IČ: 00251810
DIČ: CZ00251810

Počet příloh: 0

Počet listů příloh: 0

Rozdělovník:

Paní Alena Šmejkalová, Americká 88, 336 01 Blovice
vlastní

Městský úřad Strakonice

Veřejný úřad
Městský úřad Strakonice
Americká 88, 336 01 Blovice

Občanský úřad
Městský úřad Strakonice

Veřejný úřad
Městský úřad Strakonice

Veřejný úřad
Městský úřad Strakonice

Občanský úřad Městský úřad Strakonice
Americká 88, 336 01 Blovice

Občanský úřad Městský úřad Strakonice
Americká 88, 336 01 Blovice

Občanský úřad Městský úřad Strakonice
Americká 88, 336 01 Blovice

Občanský úřad Městský úřad Strakonice
Americká 88, 336 01 Blovice

Občanský úřad Městský úřad Strakonice
Americká 88, 336 01 Blovice

Občanský úřad

Městský úřad Strakonice
www.strakonice.cz

Stránka 2 z 2

Dokument je podepsán elektronickým podpisem
Podepisující: Ing. Václav Býček
Organizace, OJ: Město Strakonice
Sériové č. cert.: 22251399
Vydavatel cert.: PostSignum Qualified CA 4
Datum a čas: 04.03.2021 13:30:35
Místo: